FGH 4986

Innes
Collection

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

UNIVERSITY OF LONDON
WARBURG INSTITUTE

WARBURG
18 0281810 8

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

2 parties (jolie bordure de titre
et plusieurs figures)
Très rare –

Sander II, 5405
Essling: 1981 – décrit seulement
la première partie –
Caillet cite la seule édition
de 1530 –

38 ll compl.
RW.

Pantheo See Ferguson Vol. II P167
Notes

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

J
15.3.12

F
G
H
4986

ARS TRANSMVTATI/
ONIS METALLICAE
CVM LEONIS.X.PON/
TI.MAX.ET CONCI.
CAPI.DECEMVI/
RVM VENETO/
RVM EDI/
CTO.

WARBURG INST

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

EDICTVM LEONIS .X. PONTIFICIS MAXIMI.

LEO.PP.X.

VNiuerſis:ad quos hę nostræ literæ peruenerint: Salutem : & apoſtolicā benedictioné. Cum iā/pridē:ſicut accepimus: Dilectus filius Ioannes Auguſtinus Pantheus Venetus multis lucubratiōibus:& uigiliis opuſculum de tranſmutationibus metallicis com/poſuerit:illudq; ad cōmunem uſum edere ſta/tuerit:Nos qui uiros doctos in bonarum literarum ſtudiis:quantum cum Deo poſſumus:fo/uemus:ne is ex tot ſuis laboribus damnum ali/quod incurrat propter impreſſorum æmulationem:qui alienæ induſtriæ inſidiantur. Verum ſi qui fructus ex eo percipi poterunt:ii ad eum perueniant efficere uolētes: Mādamus:& præcipimus oībus: & ſingulis ſub excōmunicationis latæ ſententiæ:iis autem qui in noſtris : & Sāctæ Ro.eccleſiæ Ciuitatib⁹:& locis degerint:quiq;

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

nobis & eidem eccleſiæ mediate ſeū immedia/
te ſubiecti fuerint: præterea ſub trecētorum du/
catorum Cameræ apoſtolicæ applicandorum:
& item ſub librorum quos impreſſerit amiſſio/
nis pœnis: ne quis per decem annorum ſpaciū
opuſculum ipſum imprimere: aut imprimi fa/
cere: aut impreſſum uænundare: uēdendumue
tradere ullis in locis audeat: præter ipm̄ Ioannē
Auguſtinum: ſine eius iuſſu: & conceſſione.
Datum Romæ apud Sanctū Petrū ſub Annu/
lo piſcatoris die Vltima Febru. M. D. XVII.
Pontificatus noſtri Anno Quarto.

BEMBVS.

LEONI .X. PONTIFICI MA/XIMO: IOANNES AVGV/STINVS PANTHEVS VE/NETVS SACERDOS PERENNEM FOE/LICITATEM.

CVm id moris apud anti/
quos: æqueac recentiores
Beatiſſime Pater extiterit:
memorabiles mortaliū ui/
gilias: præcipuaſq; eorum
Lucubratiōes: aut ſi quid
accuratius literarū monu/
mentis mandarunt: Regibus: Imperatoribus:
aut Summis Pontificibus muneri offerri: tanq̄
benemeritis earū Cenſoribus: optimiſq; labo/
rum ſuorū Protectoribus: ut Virtus inde lau/
data nō mediocre ſumeret incrementū. Haud
eē a ratione alienum duximus: Libellum: quē

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

nuperrime de Metallorũ Metamorphoſi ex
omnigena Philoſophorum lectione cõgeſſi/
mus ad publicæ utilitatis commodum Faſtigii
Pontificii tibi dicare Moderatori. Tanta nanqꝫ
in te eſt uirtutum omniũ copia: ampliſſimũqꝫ
Orthodoxæ religionis imperiũ: & moderamẽ
(ſilemus præclara tuorum geſta nulla oratione
ſatis explicãda) ut ueluti Sol ĩter ſidera: omnia
nutu tuo facile diſponas: & modereris: Oĩſqꝫ
perſcrutatorum arcanorum Caterua te unicũ
Virtutum: morumqꝫ omnium Parentem: ac
Mecœnatẽ prædicet: & ueneretur: Eamqꝫ no/
ſtræ lucubrationis farraginem eſſe uoluimus:
ut ſynceram arcanæ Metamorphoſeos Metal/
loꝝ ueritatẽ contineret: & iniquitatis fallacias:
operiſqꝫ ĩcredulitatẽ ab ipſis occultoꝝ ĩdagato/
ribus amoliret. Quod pꝗ facile patebit: ſi quiſ/
piã æquo aĩo ſecretiores eius ſenſus perſcruta/
bit: eamqꝫ in ſcribendo ſeriẽ ſeruauimus: ut ſo/
lis arcanorum Scrutatoribus: & Sapientiæ filiis
benedictus Philoſophorum Lapis: nõ Lapis:
immo incomparabilis Theſaurus innoteſce//
ret. Idemqꝫ male cogitantibus: & ignorãtiæ nu/
bilo deliteſcẽtibus occultaretur: tanꝗ præcla/
rum Dei munus rariſſimis collatũ mortalibus.
Hinc cognoſcant uoluimus quanto in errore

Farrago, idest quicquid agunt homines, uotum, timor, ira, uoluptas, gaudia discursus nostri est farrago libelli.

Lucubratio, est opus quod lucubrando fit.

plæriqꝫ inuoluantur plurima Sapiẽtum ſcripta
falſo interpretantes: qui ſolam uerborum ſu/
perficiem: & ſimplicem literæ ſenſum fere attin
gentes quod ſub ipſo cortice Arcanum conti/
neri Sapiẽtes uoluerunt penitus neglexerunt.
Quamobrem qui perperam ac nimis ſuperſti/
tioſe eadem ſectati ſunt: iam ueꝝ callem ſe non
proſequi: ſed per deuia longe aberrare: amittẽ/
tes tempus: & oleum (ut ueteri adagio dici
ſolet) intelligant. Verum nullum Diuitiarum
incommodum: nullumqꝫ temporis diſpẽdium
paſſuri ſunt: qui libellum (quantuluſcunqꝫ ſit)
noſtrum diligenti cura lectitauerint: optimeqꝫ
calluerint. Donumqꝫ ex cæleſti Liberalitate (ſi
quem Fata uocãt) Aurei rami in opaciſſima ar/
bore latentis conſequentur. Quo ſane auulſo
non deerit alter Aureus: immo longe precio/
ſior. Nam ſimili ſemper frondeſcet Virga me/
tallo. Hunc igitur Sapiẽtiæ filii die noctuqꝫ per
ſcrutentur: totiſqꝫ ingenii uiribus occultiſſimũ
Naturæ Myſterium ꝓſequant: idemqꝫ Chri/
ſtianæ pietati conſecrare ſtudeant. Tu itaqꝫ Pa/
ter Beatiſſime quẽ Deum mortalem in terris:
& immortalẽ Hominem in cælis eſſe credimus:
ac ueneramur: labores nr̃os hilari fronte ſuſci/
pe: tanꝗ Clientis tui tibi deditiſſimi Primitias:

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

quas ſi nõ diſplicuiſſe cognouerimus:ad altiora
ſcrutanda Naturæ Myſteria benigniſſimis tuis
auſpiciis protecti:& concitati annuente Deo
optimo maximoq; accingemur. Interim cum
uenuſino Vate Beatitudinem tuam alloqua/
mur. Serus in cælum redeas:diuq; Lætus inter/
ſis populo quirini. Quo triſte nihil ſoſpite ti/
mendũ eſt. Vale Pater Beatiſſime unicum Or/
thodoxæ fidei Decus:& Præſidium.

AD LECTORES PRÆFATIO.

QVamuis ſilẽtio noſtram in/
cultam indaginem potius
præterire debuiſſemus: quã
talis: ac tam admirandæ me/
tallicæ mixtionis uerbũ ali/
quod loqui monẽtibus an/
tiquis patribus:Nolite arca/
na propalare Mortalibus. Attamen annuente
cauſa prima:trutinata immenſa ſupernaturali:
ac omnibus fere occulta materia:non ſine opti/
mis inſtitutionibus a primæ Cauſæ inſpiratio/
ne iamdudum acceptis: quibus omnia nos de/
bere fatemur. Operæ precium duximus ſub/
umbraculo Solaris reflexus compendio ueri/

tatem oſtendere: & grauiſſimam hãc tranſmu/
tandi metalla prouinciam electis penitus elu/
ceſcere. Verum quia ſub ænigmatis pallio for/
taſſe deliteſcere uirtus illius uidebit̃ (ut par eſt)
id cognoſcat̃ :uelimus:nec alia de cauſa appoſi/
tum fuiſſe Schema: niſi ꝓpter Ingratos: Indi/
gnos: Sontes: Alienigenas: Prophanos: Adu/
latores: Apoſtatas: Anathematizatos: Maledi/
cos: Infideles: & triſtes Hypocritas. Totũ nunc
recte:& breuiter: & aperte dicetur. Cũ copio/
ſius in portione Diuiſionis: & in Speculo no/
ſtræ mentis intuitus narretur. Vt Lucentes lux
adueniens in luce clarificet: & Aberrantes hac
accedente luce emendentur: & compotes gra/
tiæ dono fruantur unitate.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

ARTIS METALLICÆ SCHEMA.

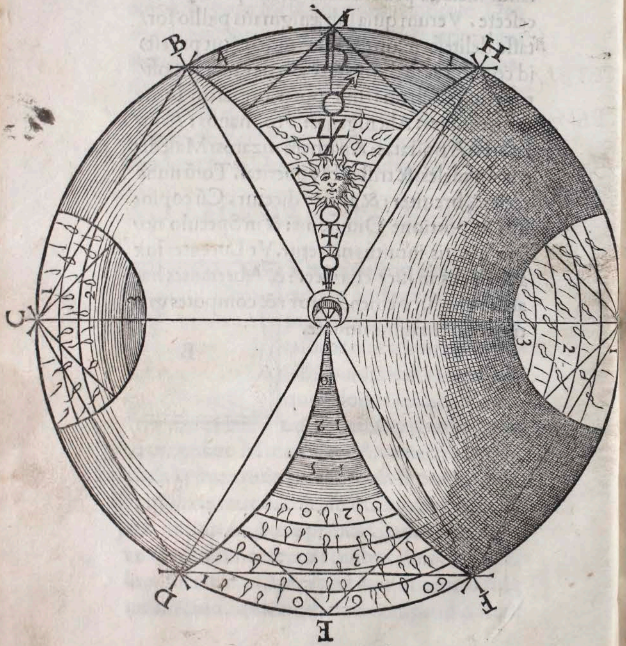

EXPOSITIO LITERARVM SCHEMATIS

TETPA/ ΓΡΑΜ/ ΜΑ/ ΤΟΝ. ΫΛΗ.

יהוה· חמר· ראשון

C Onditor oĩum rerũ Deus ſua maxima omnipotentia ex Hyle creata Cælos: & Terram formauit. Et ex li/mo ipſius Terrę plaſmauit Adam: ac factum tráſtulit in Paradiſum. Ibiq; de co/ſta: nõ de capite: nec de pedibus Adæ dormiẽ/tis Euam illi ſociam extraxit. Eua poſtmodum a calido ſerpẽte decepta: Adam deluſit: quo pa/riter poſtea fuerunt a Paradiſo eiecti.

MOTVS ET ALTERATIONES ARTIS METALLICÆ.

A Cceptũ prodi non de/bere ĩ arcanis arcanorũ legitur: tamẽ literas: ſi/ue eleméta AV: & E: dicimus eſſe Mixtiões æquales Materiæ: For/

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

mæ: & Medii diſpoſitiui. C: uero Primum motum.i.Occiſionem: Corruptionem: Calci/ nationem:uel Putrefactionem.G:ſecūdus mo/ tus eſt:& eſt Generatio. H:uero tertius motus uidelicet Augmētatio. D: dicitur Diſiunctio: Diminutio: uel Separatio: & eſt quartus mo/ tus.F:& B:ſunt elementa alterantia:quæ dicun tur Fixio:Beatificatio: & Vita.

VNITATIS METALLICÆ SERMO.

Α. ΤΕΤΡΑ/ ΓΡΑΜ/ ΜΑ/ ΤΟΝ. ὙΛΗ.

א׳ הוה· חמר/ ראש/ ון·

IN principio eſt omnipotentia: Naturarum Natura: Tempoꝝ tēp⁹: Dominus æthernus: uni/ uerſalis:ſupernus: & ē unus ſo/ lus Deus. Solus Pater: Filius: Spirit⁹ ſāctus: & Trinitas una. Sola unitas:Subſtātia:Diuini/ tas:Gloria:Maieſtas: Eſſentia: Exēplar: Thro nus:Tabernaculum:& Totum. Tonus: Dito/ nus:Tritonus:Diateſſaron:Diapente: Diapa/ ſon: & Armonia.Hyle: Circinus: Punctū:Li/ nea:Metros:Diametros:Circumferentia:Tri/ angulus:Quadrangulus: Pentangulus: Sexan

ΘΕΙΟΝ ΑΡΓΥ/ ΡΙΟΝ/ ΖΩΤΙ/ ΚΟΝ. ΕΝΩ/ ΣΙΣ/ ΤΩΝ ΠΝΕ/ ΥΜΑ/ ΤΟΝ. ΕΝ/ ΠΡΑΓ/ ΜΑ. Ω.

ג׳ פרית· כסף/ חי· התא/ חדות/ הרו/ תות· דבר/ אחד· ת·

gulus: Septangulus: Octangulus: & Nonan/ gulus.Numerus: Vnus:Duo:Tres: Quatuor: Quinq;:Sex:Septem:Octo: & Nouem. Cari/ tas:Intelligentia:uniuerſalis Animarum: Cor/ porumq;.Capacitas:Cælorū uniuerſalis Ope/ ratio:Puritas:Simplicitas:Ignis: Aer: Aqua:& ſola Terra. Solum Chaos:Elementorum mix/ tio: Abyſſus:Tenebræ:Lux:Dies: & Nox. So lum Firmamentum:aquarū Separatio: ac Cō/ gregatio.Terræ Apparitio:& Virtus generati/ ua.Solum Sulfur: Argentum uiuum: ſpirituū Vnio:& Res una ſola. Solus Sol: Luna: Stella/ rum congregatio: Signorum:Dierum: Men/ ſium:ac Annorum Ordo. Sola Præceptorum ſeries: Virtutum: Sacrificiorū: animalium: ue/ getabilium:& metallorum Cōgregatio. Solus Motor: Vita: Trāſſubſtantiator: Prima cauſa: Medium:& Finis.

ARTIS METALLICÆ ELE/ MENTA.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

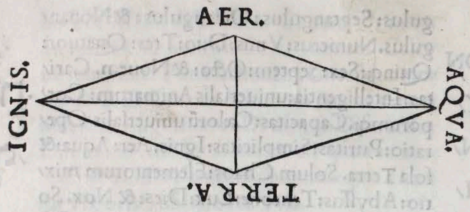

PRIMARVM QVALITA-
TVM METALLORVM
SCHEMA.

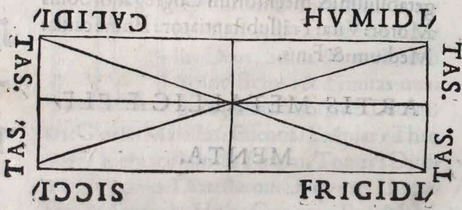

THEORICA: AC PRAXIS.

ANAΛΛA-
BON-
TΩN.

מק-
בלים

TErminatio Recipiẽtium eſt mutatio Naturarũ receptorum per ineffabilem mixtionem calidi.i. Ignis cũ Frigido: humidi.i. Aquæ cũ Sicco diſpoſitione ꝑpetua. Hæc perpetua diſpoſitio ẽ fumus albus: & eſt Aqua albificans indicum lapidẽ: ut ait Maria. Hæc res eſt aqua albificãs ĩdrademũ lapidẽ.i.indicũ. Et iſta aqua eſt aqua uiua: quæ ſicca dicitur: ut oẽs aſſerunt. Et eſt Argentũ uiuum Sapientum: de quo dixit Hermes. Cuſtodite hoc Argentũ uiuũ coagulatũ: quod eſt in intimis thalamis: in qbus coagulatũ eſt. Ipſum enim Argentum uiuum eſt de CORDE SATVRNI: & eſt ſecretum Scoliæ: & dicit̃ Terra reſidua. Qui igitur uerba audit: ipſe inquirat. Sed teſtamur per illum qui nullius male perpetratum opus iuſtificat: & nullius recte ac bene exaratum condemnat: ꝙ omne quod cælauimus de hac ſapientia: iam deteximus: & maximum arcanum ſcientiam: & intellectum habẽtibus patefecimus. Qui uult ergo proficere in hac ſapientia: oportet iſtam admirabilem mix-

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

tionem : ſeu arcanum maximum componere.
Et poſtea ipſum mutare de Natura in Natu/
ram: Luca ſic dicente in Turba. Pluribus rebus
non indigetis: niſi una tantum. Et iſta Res una:
in uno quoq; gradu operum noſtrorum in aliã
uertitur Naturam. Nã ut teſtatur Geber: Ars
talis non conſiſtit in pluralitate rerum: cum di/
cit. Eſt. n. Lapis unus: Medicina una: ĩ quo ma/
giſterium noſtrum conſiſtit : cui non addimus
rem extraneam aliquã: nec minuimus : niſi ꝙ in
præparatiõe eius ſuperflua remouemus. In una
ergo re conſiſtit totum magiſterium iſtud. ſ. in
Argento uiuo. Et hoc expreſſe dicit Alphidius
filio ſuo. *Scito* fili: ꝙ hic lapis: qui eſt radix : de
quo omnes *S*apientes tractauerunt: Argentum
uiuum eſt. Et eſt quoddam Argẽtum uiuum
Albi coloris : & pluſq̃ ſpeculum ſplendens. Itẽ
fertur ĩ Turba. Initiũ totius operis eſt albedo. i.
NOTAN Argentum uiuum. Ruborq; ſuccedit. Note/
tis ergo ꝙ Acetum: Agnus: Aibacheſt: Albedo:
DVM. Alborach : Albũ plũbũ: Aĩa: Aqua: Aqua albi/
ficans: Aqua grauis : Aqua mercurialis : Aqua
mũdificata: Aqua ſicca: Aqua talchi : Aqua ui/
ua : Aqua uiſcoſa: Aqua uitæ: Aqua urinæ : Ar/
gentũ uiuũ ſapiẽtũ: Argẽtũ uiuũ coagulatũ: Ar/
gyrion zotichon : Arſenicum : Auripigmẽtũ:

Azoch: Cain : Cambar : Caput corui : Caſpa
chaia: Cælum: Cheſſeph hai: Cor ſaturni: Cõ/
par: Corpus album: Corpus contrariũ: Filius:
Fumus alb⁹: Gũma: Hermaphrodit⁹: Hyems:
Humiditas aduſtiua : Humiditas aquoſa : Ini/
micus: Lapis unus: Magneſia : Medicina una:
Medium diſpoſitiuũ: Menſtruũ: MERCV/ ☿
RIVS: Occidens: Ollus : Ouum : Phlegma:
Plumbũ: Primus: Punctũ : Radix : Saturnus:
ſecretũ *Scoliæ*: *Senectus*: *Serinech* : *Seruus* fu/
gitiuus: Socius: Spiritus ; *Stagnũ* : *Sublimatũ*:
Succus: ſudor Solis: Terra reſidua: Vẽtus: Veſ/
pera: Vrina puerorũ: Vultur : Zibach: & Ziua:
idem ſignificãt. Quoꝶ omnium: & multorum
alioꝶ nomina prolixitatis uitãdæ gratia omit/
timus. In cõpoſitione autem huius admirabilis
mixtionis: ſeu maximi arcani : oportet nos ſeq̃
Naturã. Nam (ut ait Geber) Natura per ſe agit.
Nos ãt oportet tria ſcire: uidelicet qd ẽ Natura:
quot ſunt Naturæ : & qualiter Natura operat̃.
Secundum autem Ariſtotelem ſecundo phy/
ſicæ auſcultationis: Natura ſic diffinit̃. Natura
eſt Principium; & Cauſa mouendi : & quieſcẽ/
di in illo in quo eſt primo : & per ſe : & non ſm
accidẽs. Item ſm Auctorem perfecti magiſte/
rii. Naturæ: & complexiones primarum quali/

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

tionem : ſeu arcanum maximum componere.
Et poſtea ipſum mutare de Natura in Natu/
ram: Luca ſic dicente in Turba. Pluribus rebus
non indigetis: niſi una tantum. Et iſta Res una:
in uno quoq; gradu operum noſtrorum in aliã
uertitur Naturam. Nã ut teſtatur Geber : Ars
talis non conſiſtit in pluralitate rerum: cum di/
cit. Eſt. n. Lapis unus: Medicina una: ĩ quo ma/
giſterium noſtrum conſiſtit : cui non addimus
rem extraneam aliquã: nec minuimus : niſi ꝗ in
præparatiõe eius ſuperflua remouemus. In una
ergo re conſiſtit totum magiſterium iſtud. ſ. in
Argento uiuo. Et hoc expreſſe dicit Alphidius
filio ſuo. *Scito* fili: ꝗ hic lapis: qui eſt radix : de
quo omnes *Sapientes* tractauerunt: Argentum
uiuum eſt. Et eſt quoddam Argẽtum uiuum
Albi coloris : & pluſq̃ ſpeculum ſplendens. Itẽ
fertur ĩ Turba. Initiũ totius operis eſt albedo. i.
NOTANDVM. Argentum uiuum. Ruborq; ſuccedit. Note/
tis ergo ꝗ Acetum: Agnus: Aibacheſt: Albedo:
Alborach : Albũ plũbũ: Aĩa: Aqua: Aqua albi/
ficans: Aqua grauis : Aqua mercurialis : Aqua
mũdificata: Aqua ſicca: Aqua talchi : Aqua ui/
ua : Aqua uiſcoſa: Aqua uitæ: Aqua urinæ : Ar/
gentũ uiuũ ſapiẽtũ: Argẽtũ uiuũ coagulatũ: Ar/
gyrion zotichon : Arſenicum : Auripigmẽtũ:

Azoch: Cain : Cambar : Caput corui : Caſpa
chaia: Cælum: Cheſſeph hai: Cor ſaturni: Cõ/
par: Corpus album: Corpus contrariũ: Filius:
Fumus alb⁹: Gũma: Hermaphrodit⁹: Hyems:
Humiditas aduſtiua : Humiditas aquoſa : Ini/
micus: Lapis unus: Magneſia : Medicina una:
Medium diſpoſitiuũ: Menſtruũ: MERCV/ ☿
RIVS: Occidens: Ollus : Ouum : Phlegma:
Plumbũ: Primus: Punctũ : Radix : Saturnus:
ſecretũ *Scoliæ*: Senectus: *Serinech* : *Seruus* fu/
gitiuus: Socius: Spiritus : *Stagnũ* : *Sublimatũ*:
Succus: ſudor Solis: Terra reſidua: Vẽtus: Veſ/
pera: Vrina puerorũ: Vultur : Zibach: & Ziua:
idem ſignificãt. Quoꝝ omnium: & multorum
alioꝝ nomina prolixitatis uitãdæ gratia omit/
timus. In cõpoſitione autem huius admirabilis
mixtionis: ſeu maximi arcani : oportet nos ſeq̃
Naturã. Nam (ut ait Geber) Natura per ſe agit.
Nos ãt oportet tria ſcire: uidelicet qd ẽ Natura:
quot ſunt Naturæ : & qualiter Natura operat̃.
Secundum autem Ariſtotelem ſecundo phy/
ſicæ auſcultationis: Natura ſic diffinit̃. Natura
eſt Principium: & Cauſa mouendi : & quieſcẽ/
di in illo in quo eſt primo : & per ſe : & non ſm
accidẽs. Item ſm Auctorem perfecti magiſte/
rii. Naturæ: & complexiones primarum quali/

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

tatum ſunt quatuor:uidelicet Caliditas:& Sic/
citas:ut in Igne.Caliditas : & Humiditas:ut in
Aere.Humiditas:& Frigiditas:ut in Aqua.Fri/
giditas:& Siccitas:ut in Terra. Omnes autem
iſtæ complexiones inæquales ſunt ; nec eſt ulla
iſtarum quam quærimus. Nam nos quærimus
æquale:de quo dicit Ioánicius:ꝙ æqualis mix/
tio eſt una:quando cum moderatione incolu/
NOTAN me dicitur corpus.Notetis ergo:ꝙ dicit cũ mo/
deratione.ſ.prædictaꝝ Naturaꝝ: uidelicet Ca/
DVM. liditatis:Humiditatis:Frigiditatis:& Siccitatis.
Nam quando aliqua iſtaꝝ Naturaꝝ aliam non
excedit:tunc dicitur corpus æquale : quia tan/
NOTAN tum eſt de una:quantum de alia. Item notetis:
ꝙ icolume dicitur ſanum : uel mundũ ab omni
DVM. cauſa corruptionis. Et ſm̃ Geber.Stagnum eſt
Plumbum puriſſimum: & eſt in eo æqualitas
fixionis:uel ſpiſſitudinis duorũ cõponentium
Argenti uiui.ſ.& Sulfuris : non autem æquali/
tas:quantum in mixtione Argenti uiui. Item
Hermes inquit.Filii Philoſophorum corpora
ſunt ſeptem:quoꝝ primus eſt Sol eorum opti/
mus rex:& caput : quod nec terra corrumpit:
nec res comburens cõburit:nec aqua alteratur:
eo ꝙ cõplexio eius eſt temperata: & Narura di/
recta:in Caliditate:Humiditate:Frigiditate: &

Siccitate.Nec in eo quid ſuperfluum eſt:uel di/
minutum.Et ideo Philoſophi prætulerunt ip/
ſum:& magnificauerunt:& dixerũt : ꝙ ſic ſe ha/
bet Sol in corporibus : quemadmodum Sol in
Stellis. Suo.n.lumine: & ſplendore oĩa cõmu/
tabilia germinat : & oẽs fructus ꝑficit NVTV
DEI. Quid plura ſi ad hoc ꝑuenire poſſimus?
Habemus proportionatum fere totũ iuxta So/
cratem dicentem. Iam ergo Albi plumbi diſpo/
ſitionem uobis demonſtraui : quo genito nihil
aliud eſt:ꝙ̃ opus mulierum : & ludus puerorũ.
Item notetis:ꝙ Ingreſſio:Summerſio: Cõiun/ NOTAN
ctio:Connexio: Complexio : Compoſitio: &
Mixtio: idẽ ſignificant in hac arte. Nihil.n.in/ DVM.
greditur:ſummergitur:coniungitur:connecti/
tur:complectitur:componitur: quãdo miſcet᷑.
Ergo uideamus quid ſit mixtio: qa ipſa cogni/
ta per diffinitionem omnia alia cognoſcentur.
Secundum ergo Philoſophum primo de ge/
neratione.Mixtio eſt miſcibilium alteratorum
per minima coniunctorum Vnio. Notetis mi/ NOTAN
ſcibilium.i.Elementoꝝ. Nam ipſa ſunt prima
principia unius cuiuſq; mixti: nec ipſius mixti DVM.
manifeſtam : nec occultam ſcire poſſumus Na/
turam:niſi ſciamus ipſa Elementa commiſcere:
ſeu componere. Vnde Hermes dicit. Intellige

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

tatum ſunt quatuor:uidelicet Caliditas:& Sic/
citas:ut in Igne. Caliditas : & Humiditas:ut in
Aere. Humiditas:& Frigiditas:ut in Aqua. Fri/
giditas:& Siccitas:ut in Terra. Omnes autem
iſtæ complexiones inæquales ſunt: nec eſt ulla
iſtarum quam quærimus. Nam nos quærimus
æquale:de quo dicit Ioãnicius:ꝙ æqualis mix/
tio eſt una:quando cum moderatione incolu/
NOTANDVM. me dicitur corpus. Notetis ergo:ꝙ dicit cũ mo/
deratione.ſ.prædictaꝝ Naturaꝝ: uidelicet Ca/
liditatis:Humiditatis:Frigiditatis:& Siccitatis.
Nam quando aliqua iſtaꝝ Naturaꝝ aliam non
excedit:tunc dicitur corpus æquale: quia tan/
NOTANDVM. tum eſt de una:quantum de alia. Item notetis:
ꝙ icolume dicitur ſanum: uel mundũ ab omni
cauſa corruptionis. Et ſm Geber. Stagnum eſt
Plumbum puriſſimum: & eſt in eo æqualitas
fixionis:uel ſpiſſitudinis duorũ cõponentium
Argenti uiui.ſ.& Sulfuris: non autem æquali/
tas:quantum in mixtione Argenti uiui. Item
Hermes inquit. Filii Philoſophorum corpora
ſunt ſeptem:quoꝝ primus eſt Sol eorum opti/
mus rex:& caput: quod nec terra corrumpit:
nec res comburens cõburit:nec aqua alteratur:
eo ꝙ cõplexio eius eſt temperata: & Narura di/
recta:in Caliditate:Humiditate:Frigiditate:&

Siccitate. Nec in eo quid ſuperfluum eſt:uel di/
minutum. Et ideo Philoſophi prætulerunt ip/
ſum:& magnificauerunt:& dixerũt: ꝙ ſic ſe ha/
bet Sol in corporibus: quemadmodum Sol in
Stellis. Suo.n.lumine: & ſplendore oĩa cõmu/
tabilia germinat: & oẽs fructus ꝑficit NVTV
DEI. Quid plura ſi ad hoc ꝑuenire poſſimus?
Habemus proportionatum fere totũ iuxta So/
cratem dicentem. Iam ergo Albi plumbi diſpo/
ſitionem uobis demonſtraui: quo genito nihil
aliud eſt:q̃ opus mulierum: & ludus puerorũ.
Item notetis:ꝙ Ingreſſio:Summerſio: Cõiun/ NOTANDVM.
ctio:Connexio: Complexio: Compoſitio: &
Mixtio: idẽ ſignificant in hac arte. Nihil.n.in/
greditur:ſummergitur:coniungitur:connecti/
tur:complectitur:componitur: quãdo miſcet̃.
Ergo uideamus quid ſit mixtio: qa ipſa cogni/
ta per diffinitionem omnia alia cognoſcentur.
Secundum ergo Philoſophum primo de ge/
neratione. Mixtio eſt miſcibilium alteratorum
per minima coniunctorum Vnio. Notetis mi/ NOTANDVM.
ſcibilium.i. Elementoꝝ. Nam ipſa ſunt prima
principia unius cuiuſq; mixti: nec ipſius mixti
manifeſtam: nec occultam ſcire poſſumus Na/
turam:niſi ſciamus ipſa Elementa commiſcere:
ſeu componere. Vnde Hermes dicit. Intellige

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

fili quatuor Elementorum ſcientiam : quæ ſuis
poſita ſunt rationibus in ſua abſcondita appa/
ritione : Eorũ.n.abſcondita apparitio: nequaq̃
ſignificatur niſi cõponatur : eo ꝙ nõ perficiunt
NOTAN donec ſui colores peragãtur. Notetis etiam per
DVM. minima.i.per indiuiſibilia. Nam ſi quid poſſet
diuidi: nõ eſſet minimum: cum omnis pars mi/
nor ſit ſuo toto. Apparet ergo ꝙ per minima.i.
per indiuiſibilia ſit mixtio Elemẽtorum. Et ꝙ
Elementum ſit minimum corporum apparen/
tium: patet per diffinitionem eius. Elementum
enim minima particula corporis eſt.

Tertio: uideamus qualiter operatur Natura.
Et certe quatuor modis.ſ.ſm quatuor motus:
qui ſunt Corruptio: Generatio: Augmentum:
& Diminutio. Alteratio.n.eſt ſm qualitatem
mutatio. Agit ergo Natura corrumpẽdo. Sed
quia Corruptiõis multæ ſunt ſpecies: tentemus
ſolum de una: quæ uertitur in propoſitum no/
ſtrum. Et certe una eſt Putrefactio. Vnde Her/
mes ĩ allegoria ſua. Scitote : ꝙ artis origo eſt ca/
put Corui : qui in nigredine noctis : & in clari/
tate diei ſine alis uolat: & amaritudine noſtra in
ſuo ſanguine exeunte coloratio accipitur : & a
ſuo dorſo mera accipit̃ aqua. Non eſt aliud ca/
put Corui: niſi nigredo noctis. Quia ſicut iſta

ſunt nigra : & obſcura reſpectu diei : ſic corpus
putrefactum reſpectu corporis mũdi : ꝙ ex pu/
trefactione oritur : ſeu per noſtrum artificium
extrahit̃. Sed cuius coloris debet eſſe iſtud cor/
pus mundum? Certe albi coloris. Vnde Her/
mes. Scitote rumorum inquiſitores: & Sapien/
tiæ filii: ꝙ Vultur ſupra montẽ extẽſum ĩ cacu/
men uoce magna clamat inquiẽs. Ego ſum Al/
bus Nigri: & Citrinus Albi: & Rubeus Citri/
ni: ueridicus ſum certe: & nõ mentior. Notetis NOTAN
ergo Albus Nigri. Nam ipſum albũ : ex nigro
extrahimus. Itẽ Alphidius. Argẽtũ uiuũ quod DVM.
ab eo.ſ.corpore nigro extrahitur : eſt humidũ:
albũ: a corticibus mundũ: ne opus pereat. Viſo
ergo ꝙ primus motus Naturæ eſt putrefacere:
uidendũ eſt qualiter fit. Et ut perfecte ſciamus
facere: oportet nos habere cognitionem prĩci/
piorum tam Naturaliũ q̃ Artificialium. Nam
qui principia ignorant: finem non inuenient.

Primum ergo prĩcipium Naturale eſt Mate/
ria: ſeu Cauſa materialis Terræ: Aquæ: Ignis: &
Aeris: ſub Nutu Dei: uel Marthek: quo Græce
Neuſi theu dicit̃: & Hebraice Reçon heloim:
poſitis in lr̃is: & numeris : notatis per lineã per/
pendicularem ut infra: ac diuiſis per æquales: &
inæquales partes tali uidelicet modo.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

N		13
V		20
T		19
V		20
		72
D		4
E		5
I		9
		18
		90
		9
		2
		18
		9
		8
		72
		18
		90

Putrefactio.	42
Generatio.	30
Alteratio.	18
	90

M	12
A	1
R	17
T	19
H	8
E	5
K	10
	72
D	4
E	5
I	9
	18
	90
	9
	2
	18
	9
	8
	72
	18
	90

N	50
E	5
Y	400
C	200
E	5
I	10
	670
Θ	9
E	5
O	70
Y	400
	484
	1154

200	ר
90	צ
6	ו
700	ן
996	
1	א
30	ל
5	ה
10	י
600	ם
646	
1642	

Putrefactio.	539
Generatio.	386
Alteratio.	229
	1154

Putrefactio.	772
Generatio.	544
Alteratio.	326
	1642

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Secundum eſt Calor ideſt Ignis alienus : qui
eſt inſtrumentum mouens ipſam Materiam ad
putrefaciendum : & non aliud agens in mũdo.
Vnde inquit Alphidius. Scito fili : ꝙ ſubſtantia
agens in hoc toto mundo eſt unũ.ſ. Calor. Ca-
lore enim ſublato nullus omnimo motus eſt.
Motus autem eſt actus : ideoq; diſpoſitionis : &
operis radix Calor eſt. Sed cũ multi ſunt gra-
dus Calorũ : ſiue Ignis : uideamus quid ſit iſte :
& in quo gradu eſt.

Et certe Ignis : ſiue Calor : eſt Ignis : ſiue Calor
Intentiſſimus : ſic teſtante Maria. Mẽſura Ignis
tui eſto ſicut Solis in diebus Iunii : & Iulii. Et
uocatur Fimus equinus : ut inquit Alphidius.
Igne coquitur : quod tibi oſtendam. Et eſt cali-
dus : & ſiccus in quarto : cuius ꝓprietas eſt aug-
mentare ſiccitatem : condẽſando humiditatem.
Nam ſicut Ignis Fimi augmentat frigidum : &
humidum propter ſuam frigiditatẽ : & humi-
ditatem : quæ prohibetꝰ. Ita fortitudo Ignis ca-
lidi : & ſicci : ſiccitatem diſponit : Naturã humi-
dam in Naturam ſiccam (ut ſcitis) terminando.
Huic autem nõ aſſimilatur alius in mundo : niſi
Naturalis : qui eſt Ignis Solis in uiſceribus ter-
ræ. Viſis igitur principiis Naturalibus : uidea-
mus Artificialia.

Principia Artificialia ſunt inſtrumenta : in qui-
bus perficitur iſta Putrefactio. Et Primum eſt
CARAHA : Secundũ eſt ALVDEL.i.Vẽ-
ter equi : ĩ quo debet poni Materia : de quo Vin-
cẽtius dicit. Solutiones corporũ : & ſpirituũ : in-
ſtrumẽta ſunt multa : unum tamẽ dicitur Vẽter
equi. Et fit duobus uaſis : quorũ alteꝶ ẽ Aludel :
& in ipſo Materia ponitur : ſtatq; in Fornace : &
ſubtus nutritꝰ Ignis : ut buliat. Auicenna dicit : ꝙ
iſtæ diſpoſitiones non poſſunt fieri niſi in uaſe
duplici cognito : quod uas eſt Vẽter equi ſupra
nominatus. Itẽ cum diffinitio ſit omnino quid
eſſe rei ſignificans : uideamus quid eſt putrefa-
ctio rei : ut melius cognoſcamus eam.

Secundum autem Ioãnicium. Putrefactio eſt
corruptio ſubſtantiæ rei ex uaporum retentio-
ne. Si.n. diſpergatꝰ per aera : non putrefit. Quare
debet Aludel ſic adaptari : ne Reſpirare poſſit.
Vel poteſt aliter ſic diffiniri. Putrefactio ẽ ſub-
ſtantialis humiditatis Corruptio ex indigẽtia
Caloris naturalis ſuperabundãte Calore alie-
no artificiali exterius agente. Notetis Calore NOTAN
alieno ſuperabundante. Nam ipſe Calor alie-
nus eſt inſtrumentum agens : ſeu perficiens Pu- DVM.
trefactionẽ Corruptione humida. Sed per quẽ
modum facit hanc Corruptionem Calor? Re-

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

ſpõdemus. Calor calefacit rem ſibi ſuperpoſi/
tam:& calefaciendo facit euaporare humidita/
tem:qua humiditate omnes partes ſiccæ terreæ
continuabantur:& faciebant unum corpus cõ/
tinuum:& unam rem : & ita Calor corrumpit:
& putrefacit ipſam rem : ſicut uidetur in ligno
in igne poſito. Nam fortitudo Caloris ipſius
ignis:facit euaporare a ligno Aquam : & Oleũ:
mediãtibus quibus lignum primo erat corpus
continuum : modo poſt ſeparationem Aquæ:
& Olei:remanẽt Cineres : & partes ſiccæ ex to/
to diſcõtinuatæ:& pulueriʒatæ. Et propter iſtã
ſimilitudinem: Putrefactio uocata fuit Cinis a
Philoſophis. Vnde recte inquit Hermes. Ne
Argentum uiuum negligẽtiæ tradas : Nigrum
cinerem dealbat: & per ſapiẽtum ignẽ fit opus.
Ideo uocata fuit etiã Calcinatio.i. Putrefactio
propter eandem ſimilitudinem. Nam ſicut for/
titudo ignis priuat lapidem ſua humiditate:&
de ipſo facit Calcẽ:ſic Putrefactio. Vnde Par/
menides in Turba. Niſi uertatis Naturã : eiuſq;
compoſitiones:& complexiones ſciatis:& bene
coaptetis conſanguineum cõſanguineis: & pri/
mum primo:inconuenienter facitis: nec quicq̃
operamini : eo ꝙ Naturæ cum ſuis cõſimilibus
Naturis conſequentur eas:& lætabuntur in eis.

Nanq; putreſcunt: uel diſiunguntur:eo ꝙ Na/
tura Naturam regit:quæ ipſam diruit : & ĩ pul/
uerem uertit:& in puluerem deducit. Apparet
ergo:ꝙ per Putrefactionem res deſtruitur:& in
nihilum deducitur: ſicut lapis per Calcinatio/
nem. Viſo igitur quid eſt Putrefactio:& quali/
ter fit:uideamus ſigna ꝑ quæ poſſumus cogno/
ſcere quando erit perfecta:& quando non.

Duo quidem ſunt accidentia principalia per
quæ poſſumus cognoſcere ipſam eſſe factam:
aut non.ſ.Color : & Tactus. Color.ſ. Niger:
Tactus.ſ. Ponderoſus. Vnde Auctor perfecti
magiſterii. Plumbum in ſua altitudine eſt Plũ/
bum:& Argẽtum: Frigidum:Siccum: Terreũ:
Melancholicum:Nigrum: Marcidum: Fœti/
dum : Ponderoſum : & Fœmineum. Ex iis er/
go apparet:ꝙ Putrefactio tũc eſt perfecta:quã/
do eſt Nigra:& Põderoſa. Item notetis : ꝙ Ar/ NOTAN
gentũ noſtrum : Calcinatio: Incineratio : Me/ DVM.
lancholia: Nigredo : Nox : Putrefactio : Præ/
gnatio: & Sputum idem ſignificant. Sed quid
remanet corruptum poſt Putrefactionem? Re/
ſpondemus. Subſtantia formæ:quæ ante putre/
factionem erat ĩ potentia rei introducta ex pro/
portione Elemẽtorum:ex quibus erat compo/
ſita. Quia materia non ita corrumpitur : ut pe/

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

nitus annihiletur: ſeu ad nihilum reducatur: cũ elementa deſtrui a nobis non ſit poſſibile: ſed Eſſentia: & Forma: quã ex mixtiõe ſuſceperãt: bene penitus annihilantur. Nam totũ integrale (puta domus) cõſiſtit ex ſuis partibus integralibus. Deſtructa uero: ſeu diſiuncta una parte a loco ſuo: quẽ locum prius habebat in toto deſtruitur Forma: ſiue Eſſentia totius domus: & tamen remanent Lapides: Ligna: & Fundamẽta: ex quibus conſtabat domus. Sic etiam in propoſito noſtro. Nam ſeparato humido a loco ſuo: quem habebat in cõmixto Elementari: tanq̃ pars integralis in toto: & hoc per calorem eleuantem ipſum: & ſeparantem ab aliis partibꝰ: annihilat̃ penitus Forma: & Eſſentia ipſius mixti: Subſtantia tamen humidi non annihilatur: nec poteſt annihilari. Sed contra. Non ne ſi ponamus ollam plenam aquæ ad ignẽ per uirtutẽ caloris conſumetur: ita ꝙ nihil remanebit? Certe ſic. Ergo ſubſtantia eius penitus annihilatur. Reſpondemus. Quod Aqua habet ſubſtantiam ualde ſubtilem: & raram. Item habet cõtrarias qualitates penitus qualitatibus ignis. Nam Caliditas ignis Frigiditati aquæ opponitur: & Siccitas Humiditati. Cum ergo Caliditas ignis frigiditati aquæ aduenit: pugnant in-

ter ſe: & ſi Caliditas uĩcat aquæ humidi frigiditatem: intantum ſubtiliat: & rarificat ſubſtantiã aquæ: ꝙ tranſmutat eam in ſubſtantiam Aeris. Nã Aer generatur ex Calido ignis: & Humido aquæ. Et Terra ex Sicco ignis: & Frigido aquæ. Vnde Morienus. Quatuor ſũt Elemẽta: quoꝝ duo ſunt principalia: & ſummopere contraria: ut Ignis: & Aqua. Alia uero duo generantur ex iſtis: ut Aer: & Terra. Hoc etiam declarat Albertus optime in libro perigeneſeos. Item uidemus Nubem pluuialẽ uirtute calorum ſurſum aſcendere: & cõtra naturam ſuam eleuari. Nam Aqua de natura ſua ſemper deorſum petit: tanq̃ graue: & cum uenit ad locum perpetui frigoris in quo frigiditas ſuperat caliditatem: tunc Nubes conuertitur in Aquam uirtute ſuæ frigiditatis ĩſpiſſantis: & conuertentis ſubſtantiam Nubis ĩ Aquam: & ita generatur Pluuia. Et etiam cum uentus borealis: cuius natura eſt frigida: & ſicca: obuiat auſtrali: tũc ſi frigiditas borealis ſuperat caliditatẽ auſtralẽ / cõdenſat̃: & cõgelat̃ Nubes: & hæc aliquoties in Aquã cõuertit̃: aliquoties in Grandinem: aliquoties in Niuẽ. Ex quo apparet: ꝙ ſubſtãtia Elementorũ nõ poteſt annihilari: ſed recipit trãſmutationẽ: cum Natura unius Naturam alterius ſuperat.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Secundus autem motus Naturæ ē Generatio.
Cum Corruptio unius: eſt Generatio alterius.
Philoſopho teſte primo de generatione. Et eſt
impoſſibile Materiam eſſe: quæ non ſit ſub ali-
qua Forma: primo phyſicorum. Nam quando
agens deſtruxit mixtionem primam: ſeu pro-
portionem Elementorũ: quæ faciebat rem eſſe
ſub prima Forma: ſtatim introducit aliam. Et
quæ Forma eſt illa? Certe corporis corrupti:
quod uocatur a Sapientibus huius artis Satur-
nus: uel Plumbum: uel Æs propter ſuã nigre-
dinem: & immunditiã. A qua nigredine: & im-
munditia debet fieri mundatio. Vnde inquit
Hermes. Hoc fili noſcas: ꝗ niſi quis ſciat duce-
re prægnationem: facere generare: mortificare:
& Species uiuificare: lumen inducere: ac mun-
dificare: quouſq; igni purgentur: colorẽtur: &
a maculis ultimis mundificentur: uelut a nigre-
dine: & tenebris: nihil fit. Si autem hoc quiſpiã
fecerit: maioris dignitatis erit poſſeſſor: ut Re-
ges eum uenerentur. Item Alteratio eſt muta-
tio ſecundum qualitatem facta ex quadam ma-
teriæ locali permutatione: qui quidem motus
continet in ſe principalia huius magiſterii: de
quibus dicit Geber. Sunt itaq; huius artis prin-
cipia modi operationum ipſius: quibus appli-

catur Artifex ad hoc magiſterium: qui quidem
ad ſe inuicem ſunt diuerſi. Eſt.n. unus modus
Sublimatio: & Deſcenſio alter.i. ſecundus. Et
unus eſt Diſtillatio.i. tertius. Et unus ex modis
eſt Calcinatio.i. quartus. Et alius ſolutio.i. qn-
tus. ſextus: Coagulatio: ſeptimus uero: Fixio.
octauus demum eſt: Cæratio.
Primus ergo modus fuit Sublimatio. Et cauſa
inuentionis eius fuit: quia nõ nouerunt antiqui
Philoſophi: nec nos: nec qui poſt nos uenturi
ſunt: aliquod ꝗ uniret corpora niſi ſpiritus ſo-
los: uel ꝗ naturã ſpiritus: uel corporis in ſe con-
tineat: ſed hos proiectos ſuper corpora ſine illo-
rum mundatione: uiderunt non perfectos co-
lores dare: uel ex toto corrũpere: denigrare: ad-
uertere: & defœdare. Notetis ergo: ꝗ dicimus NOTANDVM.
ſine illorũ Mundatione. Igit̃ Mundatio debet
fieri.i. iſta a Nigredine: & Tenebris. Et ita ſen-
tit Hermes. Sed quid eſt illud: ꝗ parit iſtã Ni-
gredinem? Certe Humiditas aquoſa: & aduſti-
ua. Vnde Auctor trium uerborum dicit: ꝗ hu-
miditas aduſtiua ē Fumus aquoſus: de quo di-
citur: Humiditas aquoſa: & aduſtiua corrum-
pit opus: & tingit in Nigredinem. Verum Hu-
miditas illa: quæ parit Nigredinem impedit al-
bum Fumum: quo deficiẽte Aurum archimiæ

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

non fit. Morieno ita teſtante. Niſi Fumus albus
fuiſſet: Aurum archimiæ non fuiſſet. Item de
hoc idem. Nota: ꝙ de Fumo albo ĩterrogaſti:
ſcire te conuenit. Fumus albus ē Anima: & Spi/
ritus illorum corporum: quorum animas iam
extraximus: & iterum eas ſuis corporibus con/
iunximus. Iſta ergo Anima ſuũ corpus ingreſſa
dealbat ipſum: & mundat ab omni nigredine.
Vnde Parmenides in Turba. Scitote: ꝙ ſi ſu/
perficies dealbat̃ intrinſeca eius dealbãt̃: & ſi ſu/
perficiē Æris dealbauerit: ĩtrinſeca eius dealba/
bunt̃. Itē Lucas. Argēto aũt uiuo gubernato oē
corpus dealbatur: & Natura Naturā conuertit.
Siccum ergo & Humidum accipite: & extra/
hite Fumum album ab ipſis: & cuſtodite ne pe/
reat. Sed qualiter generatur iſte Fumus albus?
Certe per Putrefactionem: & Mundificatio/
nem. Primo materia corrumpitur: fitq; per Ca/
lorem ignis ſeparatio unius fumi aduſtiui: qui
tingit in Nigredinē ab iſto Fumo albo: qui erat
ante mixtus ſibi in prima materia ſub una for/
ma tamē: & ita recipit mundationem unam per
ignem. Nam alteram poſtmodum recipit per
artificium noſtrum. ſ. per Sublimationē: & Di/
ſtillationem: ut ĩfra. Et hoc eſt: ꝙ dicit Hippo/
crates in aphoriſmis. In perturbatione: & uo/

mitu: qui ſponte fiunt: ſi qualia oportet purga/
ri: purgent̃: bene erit. Si uero nō: e cōtra. Quod
ſic exponimus. In perturbatione uentris. i. Pu/
trefactionibus: quæ fiunt in Aludel. Et uomiti/
bus: qui ſpōte fiunt. i. Sublimationibus: & Di/
ſtillationibus: quæ fiunt in Caraha aſcendendo
ſurſum ſicut ē uomitus. Si qualia oportet pur/
gari: purgentur: bene eſt. Si non: male. Ex iis er/
go apparet: ꝙ ſi bene ſciamus facere Putrefa/
ctionem: quæ eſt turbatio Elementoꝝ: ſeu De/
ligatio: uel Mundificatio: & bene per Sublima/
tionem: & Diſtillationem ſeparare hoc ab hoc
. i. purum ab impuro nobis bene erit: & ſi non:
male. Et notetis: ꝙ adhæret pars una fixa cũ fe/ NOTANDVM.
cibus: quæ nunq̃ per Ingeniorũ genus aliquod
ſeparari ab illis poſſet.

Et cũ Fumus ille fuerit mundus: & albus: tunc
erit aptus ad coniungendum cum ſuo corpore:
ut diximus ſupra: aliter non: ut ſcitis. Vnde in/
quit Morienus. Siquis animam extraxerit: &
eam ſurſum aſcendere fecerit: & ab ea omnem
Nigredinē: & fetorem abluerit: poſtea cũ ſuo
corpore cōiunxerit: & demum mortificauerit:
uidebit maxima mirabilia in mundo. Viſa igit̃
generatione illius Fumi albi: qui fit per ſepara/
tionem Fumi aduſtiui ab eo in Putrefactione:

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

& Mundificatiõe:uideamus illã quæ fit ꝑ Sublimationẽ: & Diſtillationem . Et Primo uideamus:qd eſt Sublimatio:& quare fuit inuenta.

Sublimatio.n.eſt rei ſiccæ per ignem eleuatio cum adhærentia ſuo uaſi. Cauſa autem inuentionis eius fuit Mundatio ſpirituum : aliter impoſſibilis eſt;ut iam dictum eſt ſupra.

Diſtillatio uero eſt Putrefactæ liquoroſæ rei a Fece ſuæ turbulẽtiæ ſeparatio : & hæc fuit Generalis. Specialis autem fuit ĩquiſitio aquæ puræ:ita ut corpus ſolutum poſt ipſius aquæ reſolutionem non poſſit infici:nec corrumpi.

Diſtillationem uero pluribus ponimus modis.ſ.per Manicam : & Cineritium . Per Manicam.n.ſic. Fiat furnus diſtillationis in quo primo collocet̃ carbo:& coaptetur ei bene : & poſtea ſuper carbones accenſos Subſtantia diſtillanda ad ſpiſſitudinem unius digiti : & deſuper etiam carbones uſq; ad ſummitatem furni : & dimittatur operari quoſq; totũ diſtilletur . Modus uero alius per Cineritium ſic fit . Collocet̃ Subſtantia in fouea Cineritii : ac deſuper ligna accẽſa: & permittat̃ operari quouſq; totã munda exeat . Prima autẽ diſtillatio maior eſt q̃ Secunda : quia Manica acuitatem caloris plus infert q̃ Cineritium . Fit etiam per Balneũ arenæ.

Et cauſa inuentionis talis Balnei:fuit Subſtantiæ puræ in naturam ſuam extractio. Quoniam per Diſtillationem Primam:& Secũdam:Subſtãtiæ fuit balnei Saturni ſola ſerenitas. Viſis ergo modis diſtillandi:&quid eſt Diſtillatio:accedamus ad Feces .

Verum ſm Hermetem . In una quaq; re corruptibili tria ſunt conſiderãda . Primum quod eſt utile aqua: Secundum oleum: Tertium fex. Tamen nullum iſtorum habet eſſe in corpore iſto corrupto : ſed confuſum : & indiuiſum: quod corpus ab aliquibus uocatur Hyle : unde dicit̃ Deus creauit primo Cælos & Terrã: quos Cælos uocamus Sublimationem : Terram uero Corpus nigrũ.Et ex limo iſtius Terræ plaſmauit Deus Adam : & ex Adã Viraginem : qd̃ eſt corpus noſtrũ:in quo ſunt aliquæ eſſentiæ corruptionis:quæ prohibentur. Vnde inquit Alphidius.Scito fili:ꝙ in libro fit libroꝝ perfectio:& certiſſimum eſt opus eis:qui ratiocinantur: iam ergo mandaui tibi quod proponis:uidelicet Adam : & prohibui ea : quæ opus corrumpunt.i.Viraginem.a Medicis uero uocatur hoc corpus corruptum Maſſa ptyſſanaria:ex qua generatur in ſtomacho chylus:& ex hoc chylo generantur in hepate quatuor hu/

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported.License

mores.ſ.Sanguis:Cholera : Phlegma : & Me/
lancholia : & ex iis corpus ſuſtentatur : nutrit̃ :
& regitur. Hoc idem ipſi dicunt per alia uerba.
Nam Natura Primo procedit in ſtomacho de/
albando: Secundo in hepate rubificando: Vlti/
mo in membris ſubtiliando.

Accipiamus ergo Terrã rubeam : ac cum ſua
Aqua mundificata in Aludel: Igne: & Aere me/
diantibus æqualiter coniungamus : ut corpus
unum uiuum: ſeu Aqua ſicca: uel Fumus albus
fiat per uiã Putrefactionis. Hæc Aqua: ſeu Pu/
trefactio uocata fuit Initiũ operum : & Clauis
operum per Alphidium ſic dicẽtem. Scito fili:
ꝙ intus theſauri non ſunt abſconditi : uerum in
ea ſeruati coram tuis oculis cum domum ingre
dieris: uolo tamen tibi unam Clauem tribuere:
q̄ eorum ſigna uoco: ꝙ ſi rationem habes : reſi/
duas tres Claues ſcies: & extrahes tua ſciẽtia ex
ea. Porro hæc una Clauis eſt Aqua ſicca: quę fit
per uas Sapientũ: & modo Putrefactionis. Per
iſtam uero Clauem ĩcipit opus: & fit per ipſam
poſtmodum extractio reliquarum trium Cla/
uium: & cognoſcuntur. Mixtum igitur ac Pu/
trefactum æquatum prædictum: iterum in mũ/
do Aludel: nam aliud uas nó poteſt ignem ſu/
ſtinere : recipiatur. Colloceturq; in furno Ge/

nerationis: ac detur ignis: ut totũ illud in Mar/
thek deueniat : abſq; aliqua terminatione ignis
prætermiſſa : quia motus debet eſſe continuus
(ut ſcitis) & non interruptus. Propterea memẽ/
tote omnia neceſſaria quouſq; totum perficiat̃.

Tertius motus Naturæ eſt Augmẽtum: quod
fit admodum Augmenti Lunæ. Nam ſicut per
aſpectum Solis Luna incipit illuminari: & po/
ſtea omni die augmentatur lumẽ eius quouſq;
tota ſit illuminata: ſic etiã Magneſia incipit per
Fimum rubificari: donec tota fuerit rubificata.
Et hoc dicit Hermes ĩ ſecreto ſuo: uidelicet Vi/
tis Sapientum ſuccus in.42. diebus extrahitur:
Eius uinum in fine.30. peragitur : De cætero
ipſum diminuit: Trituratio uero augmẽtat : eo
ꝙ Luna poſt.15. diminuit̃ : & in.30. augmẽtat̃.

Fit etiam hæc coniunctio admodum Corpo/
ris : & Animæ. Nam ſicut Anima Corpus in/
greditur : & continet ipſum : ſic Fumus albus
Corpus ſuum. Vnde inquit Alphidius. Proſe/
quente fugienti obuiante ab eis fuga aufertur:
& ueritas ſequitur : & Natura cœpit ſuũ com/
parem ut inimicum: & ſe ad inuicem continue/
runt: & cõtinent: quoniam Anima Corpus in/
troiuit. Iſtud punctum eſt Secundum punctũ
artis ſm Hermetem. Secundum uero ordinem

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

eſt Iouis. In domo cuius poſuimus Martem.
Et quare ibi appoſitus fuit: uideat̃ ꝑticula no/
ſtræ Diuiſionis ſub titulo Cineritii.c.Res a lo/
NOTANDVM. pis mũdata. Idem dicit Rodianus cũ embryo/
ne reducit. Notetis embryon. Embryon.n.eſt
Fruſtũ carnis: ſeu Maſſa: ex qua Natura format
in matrice fœtũ: & diſponit omnia mẽbra ſua.
Sic iſtud punctum eſt Maſſa: ſeu Lapis: ex quo
totum magiſterium perficitur. Item iſtud pun/
ctum eſt etiã Materia: ex qua omnia metalla du/
cunt originem. Vnde ĩquit Alphidius. Vt enu/
cleatius intelligas me loquentem: uolo ut ſcias
de qua Materia metalla ducũt originẽ. Atten/
de itaq;. Aqua grauis: & uiſcoſa in uiſcerib⁹ ter/
ræ non habẽs exitum foras: ſi prope eſt Sulfur:
eius excocta calore conuertitur in Argẽtũ uiuũ.
NOTANDVM. Et ſic Notetis: ꝗ Aqua uiſcoſa: & Sulfur ſunt
Materia oĩum metallorꝫ Argenti uiui. Hoc idẽ
dicit Geber: cũ diffinit Argentũ uiuum dicens.
Argentum uiuũ eſt Aqua uiſcoſa in uiſceribus
terræ Subſtantiæ ſubtilis Albæ terræ per Calorẽ
temperatiſſimum unita totali unione per mini/
ma quouſq; humidum cõtemperetur a ſicco: &
NOTANDVM. ſiccũ ab humido æqualiter. Notetis ergo: Aquã
uiſcoſam: & Subſtantiã albam: quã dicimus eẽ
etiam Materiã argẽti. Item notetis: per Calorẽ

temperatiſſimum tanq̃ per inſtrumentum per/
ficiens ipſam. Item notetis: modum perficiendi NOTANDVM.
cum dicit: quouſq; humidũ contemperetur cũ
ſicco. Item notetis: ꝗ Aer: Arbor: Argentum:
Argilla: Argyrion: Caſpa: Cheſſeph: Conſan/ NOTANDVM.
guineum corpus. Corpus impropriũ: Corpus
nigrum: Eua: Fada: Fœmina: Gallina: Giumis:
Gũma alba: Hypoſtaſis alba: Lignum: Linea:
LVNA: Magneſia alba: Materia: Mr̃: Maſſa/ ☽
ptyſſanaria: Medium cælũ: Meridies: Nigre/
do: Niger cinis: Ouis: Sanguis: Secundus: So/
ror: Subſtantia ſubtilis: Ver: Virago: Virilitas:
Vnio ſpirituum: Vua acerba: & Tenebræ idem
ſunt. Viſa autem Mixtione: Putrefactione: Ge/
neratione: & Augmentatione Argenti uiui ui/
deamus eius Fixionem: quæ Fixio fit per Dimi/
nutionem: quæ eſt quartus motus Naturæ: quæ
Diminutio dicitur: & fit per Decoctionem: ut
narratum eſt ſupra in præallegato ſecreto Her/
metis: uidelicet. Vitis Sapiẽtum &c. Nam ſicut
Luna: poſtq̃ plena eſt: de die in diem ĩcipit Di/
minui: donec de ipſa nihil appareat: ſic Albedo:
& Illuminatio iſtius corporis ĩcipit Diminui ꝑ
Decoctionẽ: donec tota Albedo Diminuta ſit:
& appareat Rubedo per Nigredinẽ: & Citri/
nitatem: quæ penitus apparebit: ſi non remanſit

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

aliquid de illa humiditate aquoſa : quæ mittit
Albedinem. Si uero remanſit aliquid de illa hu/
miditate aquoſa: quæ mittit Albedinem: tūc nō
eſt facta exicatio. Siccet̃ ergo donec deueniat:
& tūc bene erit. Et hoc eſt: ꝙ dicit Hippocrates
in aphoriſmis. Inanitio: ſi qualem oportet fieri:
fiat: & confert: & bene erit. Si uero nō : econtra.
Gloſſa. Nota Inanitio. i. Exicatio. Itē Hermes.
Ponite igni ipſius humiditatem : & in humido
ignē habitare facite : ꝗ ignis huiuſmodi humi/
ditatis colorē augmentat: & ſiccitate cōbuſtio/
nem: donec in finē ducat̃. i. perfectū fiat. Itē inq̃t
Alphidius. Inſpice fili: quia ſcripturus ſum tibi
librū: cuius uerba ſi intellexeris: hanc artem in/
uenies: ſi fueris de iis: qui eam inueniēt. Si uero
hæc uerba non intellexeris : nō accedas ad ope/
randum: niſi ſi incipias tentare: & aquas coque/
re: quæ putrefaciēdo ſpiſſant̃ putrefaciendi hu/
midita te: ui ſiccitatis: neq; ipſius: cuius genus ē
duo lapides de genere lapidū: extractū. n. eſt ex
lapidibus: quæ in quolibet anni tempore gene/
NOTANDVM. rantur. Notetis ergo : ꝙ per Putrefactionem fit
Inſpiſſatio aquaꝝ. i. Frigidi: & Humidi: & e cō/
tra in ſiccitatis Naturā : quod apparet : ut dictū
eſt ſupra: per Putrefactionem : & Generationē
in ſecreto. Accipiamus ergo terram rubeā &c.

Nam Frigidum: & Humidum cum incipit al/
terari: efficitur Nigrum: ut carbo. Vnde īquit
Hermes ī allegoria ſua. Lapis noſter inquiſitus
caret ſimili: & eſt Citrinus: Aureus extrinſecus:
& intrinſecus. Cum autem corpus eius alterat̃:
fit Nigrū: & Tenebroſum: ut carbones. Spiritus
autem ab eo ablatus colore eſt Rubeus. Spiritu
autē: & Anima ſibi redditis uiuit: & lætatur : &
uides eum ridentem: & hilarem: ac morte caren
tem. Benedictus igit̃ ſit ille : cuius diſpoſitio ſit
hæc: qui mortificat: & uiuificat: & omnipotens
eſt. Item Hermes in eodē loco. Ego ſum Albū
Nigri: & Nigrum Albi. Et ſic apparet: ꝙ altera/
tio eſt ab Albedine in Nigredinem: & a Nigre/
dine in Albedinē. Et ulterius iſta deſiccatio: ſiue
diſpoſitio continue fiet eius conuerſio in Cali/
ditatis Naturam: quod eſt ī Rubedinē: quæ ta/
men prouenit ex paucitate Nigrificādi. Hoc idē
dicit Roſinus cum dicit: ꝙ ars MARTHEK
nō fit niſi ex STAGNO. Ex quibus poteſt in/
telligi: ꝙ unus eſt diſpoſitor Albi: Nigri: Citri/
ni: & Rubei. Et hoc eſt: quod dicit Alphidius.
Scito fili: ꝙ in huius maris profundo Marga/
ritæ diuerſoꝝ coloꝝ naſcuntur: in quo & Hya/
cinthus diuerſi coloris aſcendit: & etiam ipſum
. ſ. Marthek colorat corpora per colorem ſuū.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Cum.n.fuerit calidum:erit Rubeum:Cũ uero
frigidum fuerit: erit Albũ : Similiter Coloris:
& Candoris Solis:& Lunæ : & Rubeũ eſt Ca/
liditas : & Albedo eſt Frigiditas : intellige ergo
NOTAN & obſerua.Item notetis:ꝙ Rubedo eſt ſignum
Caliditatis : & Albedo Frigiditatis : & iſtud eſt
DVM. Tertium Punctum artis ſm Hermetem : cũ di/
cit. Tertio menſe operatˀ Mars agens in materia
ex ſua Caliditate:& Siccitate diuidit:& ſeque/
NOTAN ſtrat maſſam ipſam:& Membra diſponit.Note/
tis Membra.Nã ſicut in matrice Natura diſpo/
DVM. nit membra ipſius fœtus:tanq̃ partes integrales
ipſius fœtus:ſic & iſtud corpus Rubeũ eſt pars
integralis Eleiſiris:ſeu Medicinæ. Nam ĩ omni
compoſitione:quæ fit poſtq̃ iſtud corpus crea/
tum eſt:cadit ſemper tanq̃ pars integralis com/
NOTAN poſitionis:ut inferius declarabitur. Itẽ notetis:
ꝙ iſtud corpus habet multa nomina. Vocatˀ.n.
DVM. Adam:Aeſtas: Almagra: Altun:Anima:Aries:
Aurum:Cãcer.Carmeth : Cinis tartari : Cho/
lera:Corpus ꝓpriũ: Corpus rubeũ : Corſufle:
Deeb:Dehab:Ferrum:Forma:Frater:Fructus:
Gallus: Gophris:Gũma rubea: Hõ:Iuuentus:
Kibrit:Lapis ĩdrademus:Lapis ĩdus: Lapis ru
beus:Lux:Magnesia rubea:Mãe:Mars: Mar/
thek:Maſculus:Metros:Minera:Neuſi: Nutꝰ:

Oleũ martis : Oleũ incõbuſtibile:Oleũ rubeũ:
Oliua:Oriens:Pater:Reſon: Rubedo:Rubi/
nus:Sal urinæ:Sericon:SOL: Sulfur rubeum: ☉
Terra rubea:Tertius:Thion:Vinum:Vitellus:
Vitriolum rubeũ:Vitrũ: Zaaph: & etiã multis
aliis nominibus a Sapientibus appellatur : quæ
quidem nomina non ſunt ei atributa ſm unam
rationem: ſeu proportionẽ. Nam Philoſophi
qui uocauerunt eum Adam:Aeſtatem: Alma/
gra: Altun:Animam: Arietem: Aurum : Can/
crum:Carmeth: Choleram : Cinerem tartari:
Corpus ꝓpriũ:Corſufle: Deeb:Dehab : For/
mam:Fratrẽ:Fructum:Gallum Gophris: Ho/
minem:Iuuentutem: Kibrit:Lapidẽ indrade/
mũ:Lapidẽ indũ:Lucem. Mane: Martẽ:Mar/
thek: Maſculũ:Metron:Minerã: Neuſim:Nu/
tũ: Oliuam: Oriẽtẽ: Patrẽ: Reſon : Sal urinæ:
Solem:Tertiũ:Thion : Vinũ: Vitrum : Zaaph
dixerũt hoc ꝓpter ſuã cõplexionẽ. Nã oĩa hæc
dixerunt qa Calidæ:& Siccæ cõplexionis ſunt.
Qui uero uocauerunt ipſum Corpus rubeum:
Gummam rubeam: Lapidem rubeũ : Magne/
ſiam rubeam : Oleum rubeum : Rubedinem:
Rubinum:Sericon : Sulfur rubeum : Terram
rubeam:Vitellum:Vitriolum rubeũ: ꝓpter co/
lorẽ rubeũ hoc dixerũt. Qui aũt nominauerunt

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

ipſum Ferrum: Oleũ incõbuſtibile: Oleũ mar/
tis: propter impotentiã fuſionis duræ hoc di/
xerunt. Nã cum hoc corpus ꝑ decoctionẽ pri/
uatum ſit una humiditate: quæ faciebat ipſum
fluere: & neceſſe eſt corpus ſiccũ nõ fluere: ideo
uocauerunt id eſſe Ferrum: quia inter alia cor/
pora Ferrũ dicitur maxime Fixũ. Sic etiã iſtud
corpus per priuationẽ humiditatis: quæ facie/
bat ipſum primo Volatile: modo eſt neceſſe: ut
remaneat Fixum. Nã omnia corpora nõ Fixa fi/
guntur per talem priuationẽ humiditatis: quæ
uocata fuit Calcinatio a multis Philoſophis.
Vnde inquit Geber. Calcinatio eſt rei per ignẽ
purificatio: ſeu puluerizatio ex priuatione hu/
miditatis partes cõſolidantis: & fluere faciẽtis:
Et cauſa inuẽtionis Calcinationis ſpirituũ eſt:
ut ibi melius figantur. Sic ergo fit per priuatio/
nem humiditatis Volatile Fixũ: & Molle Du/
rum. Itẽ fit mutatio de Natura in Naturam. Et
Aquæ in Ignẽ ſm naturales Philoſophos: ut
ſcribitur in Turba Philoſophoꝝ. Itẽ mutatio
cõplexionũ: ut Frigidæ: & Humidæ cõplexio/
nis: in Calidã: & Siccã. Seu Phlegmaticæ com/
plexionis in Cholericam ſm Medicos. Item fit
Spirituale Corporeũ ſm Auctorẽ perfecti ma/
giſterii. Itẽ fit de Manifeſto Occultum ſm Ro/

dianum in libro trium uerboꝝ. Itẽ notetis: ꝙ
in uno quoq; corpore ſunt tres dimenſiones. ſ.
Altitudo: Latitudo: & Profunditas Philoſo/
pho teſte primo cæli.

NOTANDVM.

Altitudo ẽ illud: qđ manifeſte apparet de cor/
pore: & primo ſubiacet uiſui noſtro. Exẽpli gra
tia. Lapis noſter ĩ prima ſui creatiõe eſt Albus:
& ita apparet prima facie quia dicimus ipſum
frigidũ: & humidũ (ut eſt) Rodiano ſic aſſeren/
te. Lapis noſter eſt Aquaticus: qa ẽ frigidus: &
humidus: & Aqua ẽ frigida: & hũida: & humi/
da Aqua currit. Ideo iuro per memetipſum: ꝙ
ueꝝ eſt: & talis diſpoſitio dr̃ corporis Altitudo.
Latitudo uero eſt illius Medicinæ diſpoſitio:
per quã itur ad profundum: quæ nr̃a Medicina
eſt: & eſt uita Altitudinis: ac Profunditatis: tãq̃
mediũ inter duo extrema: ſeu cõtraria: per qđ in
extremũ peruenit̃: quia ĩpoſſibilis eſt tranſitus
de extremo ad extremũ ſine medio. Sæpe. n. di/
ctũ ẽ: ꝙ Lapis noſter eſt humidæ: & frigidæ cõ/
plexionis. Nã ſi uolumus eum facere trãſire ad
medicinã diſponentẽ: neceſſe ẽ: ut altera quali/
tas Deſtruat̃ in eo. Deſtruit̃ aũt ꝑ Putrefactio/
nẽ. Nã frigidũ: & humidũ ꝑ Putrefactionẽ in/
ſpiſſatur: & eius Humiditas uertit̃ in Siccitatẽ:
& ſic fit tranſitus ad medicinã diſponẽtem: quæ

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

eſt Caliditas:& Siccitas:quæ dicitur Latitudo.
Natura tamen a frigido:& humido Frigidita/
tem:& a calido:& ſicco Siccitatem recipit: & fit
Terra. Poſtea uero per Caloré excedété calidi/
taté: quæ remāſit in corpore: fit tranſitus ad cō/
trarium deſtruēdo Frigiditaté: & introducēdo
Caliditaté: quæ diſpoſitio dicitur Profundū:
ſeu occultum corporis: & hoc optime patet in
Libro perfecti magiſterii in particula illa. Ferrū
in ſua Altitudine eſt frigidum: humidum: ca/
lidum:ſiccum:cholericum: rubeum: acutum:
odoriferum:maſculinum:& cætera.
Viſo demum qualiter Argentū uiuum tranſ/
ſubſtātiatur de Natura in Naturam. ſ. de Frigi/
ditate:& Humiditate in Caliditaté: & Siccita/
tem: Et qa in iſto puncto: maior pars Philoſo/
phoꝝ incipit loqui. Vt Alphidius de minera.
NOTANDVM. Sulfur rubeum dixit. Notetis:ꝙ minera huius
operis eſt Sulfur rubeum: & ſm Lucam Ma/
ſculinum:cum dicit. Accipite Marthek: & de/
albate eum:& cætera. Maſculum. n. promulga/
uit: & plures alii Sapientes poſſent adduci in
eandem ſententiā:quos in præſentia omittimus
breuitatis gr͞a. Ratio aūt quare omnes fere ini/
tium ſumpſerūt in iſto corpore rubeo:eſt: quia
iſtud corpus rubeum eſt principiū totius tin/

cturæ:Nec fit tinctura uera ſine eo. Vnde Roſi/
nus inquit. Sciatis: ꝙ non fuit aliquis qui ī hac
arte uerbum dixerit a fidelitate denudatū præ/
ter Hermeté. Cum dicit. Scitote:ꝙ non fit tin/
ctura unq̄:niſi ex rubeo lapide. Item Geber de
eſſentia Solis aſſerit:ꝙ Sol creatus eſt ex ſubtil/
liſſima Argenti uiui ſubſtantia:& ex ſubſtantia
pauca Sulfuris mundi: & puræ rubedinis fixi:
clari: & a natura ſui mundati tingentis illud. ſ.
Argentum uiuum. Item idē Geber dicit de So/
le. Aurum eſt precioſiſſimum Metallorum: &
eſt tinctura rubedinis:quia tingit:tranſformat:
& illuminat omne corpus: quoniam alumen ē:
& tinctura uera:& perfectio totius operis diui/
ni: quod Deus electis ſuis largitur:& non aliis:
cui ſit honor:laus:& gloria.

DISPOSITIONES ARTIS METALLICÆ.

Fornax.
Caraha.
Aludel.
Gradus.
Tempora.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Ignis alienus.
Terra.
Aqua.
Ignis naturalis.
Aer.
Remotio ſuperfluitatum Elementorum.
Mixtio æqualitatis prædictorum.
Putrefactio Mixtionis.
Generatio Putrefactionis.
Augmentatio Generationis.
Diſiunctio Augmentationis.
Ignis Diſiunctionis.
Alteratio Ignis.
Diſtillatio Alterationis.
Ponderatio Diſtillationis.
Cineritium Ponderationis.
Aqua examinationis Cineritii.
Vnio examinationis Aquæ.
Corpus cõgregationis unionis Aquarum examinationis.
Iuſtificatio Vnionis.
Cæmentum Iuſtificationis.
Forma.
Medium diſpoſitiuum.
Materia.
Inſertio Iuſtificationis Cæmentationis

Summarium Artis Metallicæ.

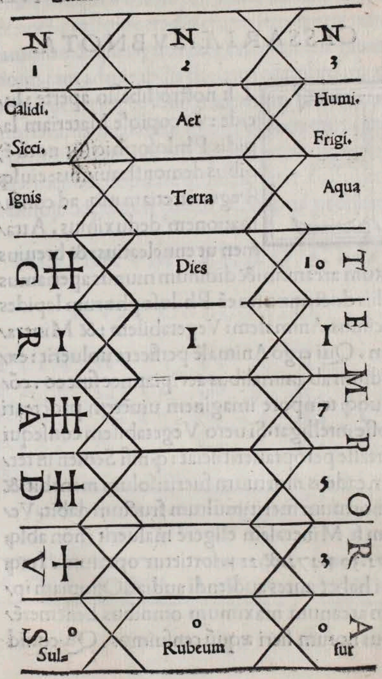

Naturarũ lapidis Metallorum Numeri.
Naturæ primarum qualitatum lapidis prędicti.
Res materiales.

Prima clauis. Et Remotio ſupfluitatum Elemẽtorum.
Mixtio æqualitatis prædictorum.
Putrefactio. Clauis ſecũda. Et primũ pũctũ artis.
Gñatio: Augmentatio: & Diminutio: Clauis tertia. Et ſm pũctũ artis.
Alteratio. Clauis ultima. Et tertium punctum artis.
Minera perpetua. Et fũdamentum artis.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

RES PRINCIPALES: ET NECESSARIÆ: SVBNOTA.

ET ſi noſtro libello aperte: lucide: & copioſe Materiam lapidis Philoſophici (ut notū ē) oībus demonſtrauimus: eiuſq; Regimen etiam uſq; ad conſumationem deduximus. Attamen ut enucleatius: & breuius totum arcanum: & diuinum munus aperiamus Filiis doctrinæ: tres eē Philoſophorum lapides dicimus. Animalem: Vegetabilem: & Mineralem. Qui ergo Animalē perficere uoluerit: exordium ab animalibus accipiat: nec ſine eo: cōgruoq; tempore imaginem uiuētem procreari poſſe intelligat. Si uero Vegetabilem conſequi fortaſſe peroptauerit: ſciat: q̄ niſi Semen in terram cadens mortuum fuerit: ſolum manebit: & ſi mortuum fuerit: multum fructum dabit. Verum ſi Mineralem eligere maluerit: non abſq; 472.304.272.&.224. ſortietur optatum. Itaq; qui habet aures audiendi audiat. Quoniam ipſum arcanum maximum omnibus benemerētibus notum fieri æquū cenſuimus. Quicquid

enim antiqui Philoſophi inuolutum tenebris: & noctis caligine tradiderunt: iam aperte reuelauimus. Siquis igitur ad perfectionem inuentionis tam admirabilis theſauri omnium maximi peruenerit: per illud maximum Dei nomen mortalibus ineffabile ipſum obſecramus: atq; eum obteſtamur: & cōſtringimus: ut illum ſinceræ mentis probitate inuiolabiliter cuſtodiat: ne filioꝝ Sapiētum panem Canibus proiiciat.

NOTARVM PRÆDICTARVM OSTENSIO.

T. 19	A. 1	I. 9	A. 1
E. 5	Q. 16	G. 7	E. 5
R. 17	V. 20	N. 13	R. 17
R. 17	A. 1	E. 5	E. 5
A. 1			
59	38	34	28
8	8	8	8
472	304	272	224

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

CAPITA ILL. CONCILII DECEMVIRVM.

D. Paulus Valareſſo.
D. Franciſcus Contareno.
D. Petrus Mocenico.

Ars tranſmutationis Metallicæ Io. Auguſtini Panthei ſacerdotis Veneti Leone. X. Pontifice Maximo: ac Leonardo Lauretano optimo Prĩcipe in ædibus Ioãnis Tacuini impreſſoꝝ accuratiſſimi Venetiis edita. VII. Idus Septembris: M.D.XVIII.

Archimicæ ſophiæ ſeu mauis Archimagiæ
Dicere: ueridicum iam cape lector opus.
Naturæ ex adytis tulit hæc exempla ſacerdos.
Fœlix: qui noſſe hæc myſtica ſacra poteſt.

D G hic.

COMMENTARIVM THEORICAE ARTIS METALLICAE TRANSMVTATIONIS.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

GVLIELMO HYEROSKYPOLONO VIRO NOBILISS. VIRTVTIBVSQ. OMNIBVS PRÆDITO. JOANNES AVGVSTINVS PANTHEVS VENETVS SACERDOS FOELICITATEM ÆTHERNAM.

QVanti te faciamus: q̃ te alterum nos eſſe duxerimus: ex Hoc tibi æſtimãdum relinquimus: ex Hoc facile iam coniicere poteris: ꝙ tua unius cauſa Laborem hunc Commentandi aggreſſi ſumus: & de Theſauris noſtris Opus hoc nouum tibi excudimus: & tibi ſoli dicamus. In quo Opere perſpicue: ac dilucide reſeruauimus: & interpretati ſumus locos omnis difficiles: & Interpretem deſiderantes. Et qui Ob-

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

ſcuriores uidebantur in noſtris illis Inſtitutio/
nibus: quas de Metallicis tranſmutatióibus ſu
perioribus annis edidimus. Quod per cõmu/
nes tibi & nobis Amicos moniti fueramus:
& per literas certiores facti te in Illis aſſidue
uerſari: te Scripta: & Exẽplaria noſtra Noctur
na uerſare manu (ut aiunt) uerſare Diurna: ſed
torqueri quod nequires deſiderii tui compos
euadere: propter nonnullas in illis Difficulta/
tes: quæ tibi non intelligibiles cenſerẽtur. Nos
certe Inſtitutiones illas: Quantũ ſubiecta Ma/
teria exigit: Quantum Facultas ipſa permittit:
Quantum Profeſſio ipſa patitur: Propriis ac
Signatis uocabulis ac Vſitatis: apud Artis Pro/
feſſores cõtexuimus. Vnaquæq; enim Ars pecu
liares habet terminos: & dicendi modos. Verũ
dum breuitati ſtudemus: paulo obſcuriores
(fortaſſe) Tironibus effecti ſumus. Nec audien/
di ſunt qui de Inſtitutionibus illis noſtris ren/
tur: Illas partim dici poſſe editas: partim nõ edi
tas: & cognobiles illis tantum futuras: quibus
per nos interpretatæ fuerint. Id quod propriũ
eſt ſolum in arte Cabaliſtica: de qua plura ali/
bi. Nam qui ſacris Magiæ huius recte initiati
fuerint: ratiocinatione duce: exercitatióe: uſuq;
comite: Fine omnino non fruſtrabuntur: ſi per

ſeuerauerint ĩ Illis euoluẽdis: & ediſcẽdis. Si de
niq; ad hãc Magiã capeſſendã Natura apti ſint:
uti etiã de futuris Poetis: Oratoribus: Philoſo/
phis: Medicis: ac reliquaꝝ oĩum Facultatũ Pro
feſſoribꝰ dici a Sapiẽtibus ſolet. Accedat opor/
tet numeroꝝ Sciẽtia: qđ Propriũ ac Subſtãtiale
Hoĩs Pythagora & Plato cẽſuerũt. Vnde Ho/
minẽ diffiniẽtes dixerũt: Hõ eſt aĩal ſciẽs nume
rare. Quã rem dũ aĩo uerſaremus: ad conſuma/
tã totius rei cognitionẽ: placuit addere Miſtu/
ras: & Proportiões Metalloꝝ: una cũ eoꝝ Põde
ribus: & Numeris. Accipe igitur Gulielme Iu/
cundiſſime: & generis Nobilitate Illuſtris: Vir/
tutibus Spectabilis: Liberalitatis Munificẽtiæ/
q; ſplendore Celeberrime: ac Doctiſſime hos
Cõmentarios noſtros omni Auro ꝑcioſiores.
Et tibi habe cariſſimos: eoſq; ita legas ſingula/
tim quoſcũq; terminos põderãdo: & cõtextũ
retexẽdo Philoſophico more: Fidei: ac Spei fer
uore feruens. Vt Spiritu agẽte afflet̃ Mens tua:
Animuſq; tuus: qũo & Vatũ: & ad ſpiritalẽ Sẽ
ſum: Sententiãq; aditus tibi patefiat. Quod tibi
continget: ſi tute tibi ipſi nõ defueris: hoc eſt:
ſi Dilectionẽ habebis: ut ĩquit Diuus Paulus:
Bene uale: & nos tibi amiciſſimos: tuiq; no
minis amantiſſimos: & obſeruantiſſimos ama.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

IOANNIS AVGVSTINI PAN THEI VENETI SACERDO/ TIS IN EDITAM METAL LICAE TRANSMVTA/ TIONIS THEORI/ CAM COMMEN/ TARIVM.

NVlla te Admiratio ca/
piat Gulielme Vir om
ni in Scientia eruditiſ/
ſime:ſi in noſtris Cõ/
mentariis non ita ſu/
mus uerbis penitꝰ uſi
latinis:ut forſitan do/
ctiſſimæ aures tuæ audire expectabant. Nam ut
primo Poſteriorum inquit Philoſophus. Nõ
omnem interrogationem eſt unumquẽq; Sciẽ/
tem interrogare:neq; ſecundum omne interro
gatum de unoquoq; reſpondere: ſed quæ ſunt
ſecundum Sciẽtiam determinatam. Si.n.diſpu/
tat cum Geometra : ſecũdum ꝙ eſt Geometra:
ſic manifeſtum eſt ꝙ bene: ſi ex his aliquid de/

Geometres, et
Geometra, æ, } il misurator della terra, diuisore.
Geometria, æ, misura della terra, uel ars ipsa terram demetiri

monſtrat. Si uero non:minime bene. Manife/
ſtum eſt autem ꝙ non arguit Geometram. Sed
aut ſecundum accidens. Quare utiq; non erit
in non Geometricis de Geometria diſſerendũ.
Quapropter ſi de Archimia Myſteriorũ Na/
turæ mirabilium indagatrice tecũ agere uolu/
mus:uerbis nos utiq; talibus neceſſariũ eſt uti:
quæ huiuſcemodi Sciẽtiæ(ut a Philoſopho di/
ctum eſt)congruant:& qualia ipſa exigere ui/
detur Materia. Cum autẽ tecum de Oratoris:
aut Poetæ officio uerba faciemus : Ciceronia/
nos tunc: aut Vergilianos imitabimur lepores.
Accipe igitur Iud He Voph He in Dei no/ יהוה
mine:ut a Platone in thimeo præceptum eſt. In
omnibus ſiue Maximis:ſiue Minimis: Diuinũ
implorari debere auxiliũ. Et in Vaſe terreo ui/
treato:cũ Igne uniꝰ gradus .✚. p horas.xxiiii.
candidiſſimam Animã extrahe: ac per aſcẽſum
Ipſam diligenter ablue totam.
Poſtea cum Spiritu: & Corpore: DEI. taliter
cõiunge : ut ad Arcani huius Libram: per Pu/
trefactionẽ talis Corporis:cum Spiritu:& Ani
ma:generetur Chylus. Proportione.ſ.Cõiun/
ctionis:& Mixtionis: Quatuor cum partibus:
ſeu põderibus Quinq; : & Nouem:ſeruatis ſu/
per Porfidum:deinde ſine alicuius aquæ lotiõe

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

optime terendo. Et hoc quouſq; deuenias ad
pondus Librarúm.xxv.cũ dimidia:ut ꝑ Mul/
tiplicationibus.vii. in uice una tibi ſufficiant.
Deinde in Aludel nő uitreato(q̄d ẽ uas terreũ)
Et ſub Fimo equino(quod eſt Ignis Carbonũ)
in loco Putrefactionis: Generatiőis: Alteratio
nis:& Fixionis reconde. Qui quidem Ignis di/
citur exterior in ipſam Frigiditatem agens:hoc
eſt Nigredinem expoliás.Et talis Ignis. xxiiii.
horarum terminum in totum non permittatur
tranſgredi.Qui tamen horarũ numerus in du/
as æquales ſit diſtributus Partes: quælibet ſcili/
cet ipſarum.xii.comprehendens horas: ut tali
caractere.M.ſignatum eſt.

Poſt hæc illi ſtude ad íducẽdũ Aethernã mor/
tẽ:hoc eſt Rubificãdũ Chylũ:iá ꝑ Putrefactio
nẽ:Generationẽ:&Alterationẽ:atq; Fixionẽ ter
minatum.Quater ſcilicet in ipſius Putrefactio
ne:Ter uero in Generatione:Biſq; in Alteratio
ne:ac in Fixione ſemel tantum ipſum terendo.
Cum additiőe attamẽ ſpiritus ſui in Charaha
exiſtentis:ſub NVTV: Stagno:uel Marthek:
generatum.Quod quippe erit per ſeptuaginta
duas uices horas duodecim multiplicando.
Quæ quidem (ut patet)faciũt Dies.xxxvi. Ac
ſeptem uicibus reitera Mixtionem cum ponde

ribus Septies uice qualibet ſupra illud quod ſu
pereſſe omni uice a Fixione cőperies:ita ꝙ ſem
per cæterorũ reſpectu:tale ut Baſis ſit: & in quo
tatione Quatuor:ut inferius annotatum eſſe ui
debis:& ſupra etiam oſtenſum eſt.

Conſideratio ẽt reſpectu Tẽpoꝝ aiaduerten/
da eſt:quæ ſunt Septem uicibus Trigeſimuſſex
tus multiplicatus numerus. Quiqdem cőtine/
re uidetur Dies.cclii. Et ſic habebis MAR/
THEK DEEB. Quod idem interpretatur
quod Marechet Deob.Quod quidem Aureũ
eſt Lithargirion: ideſt Benedictus Philoſo/
phorum Lapis: Medicina Eleiſir: ſeu Tinctu/
ra Aurea:nő deficiens. Quinimmo quodlibet
tranſmutans Metallũ:Vna:ſuper Centũ.Quo
niam Archimia ab Archi:& Mia Græce deriua
tur. Et Caldaice Archenoue Vma a dumas di/
citur:quæ Initiũ unitatis eſſe perhibet̃. Quod
quidem Initium:ſeu Principiũ nihil aliud eſſe
uidetur:niſi Tinctura fixa:ut in noſtri opuſculi
Theorica demonſtratum eſſe comperies:capi/
te illo ſcilicet. Viſo demũ q̃liter Arg.ui. trãſſub
ſtãtiat̃ de natura: ĩ naturã:& cætera: ut in ipo.

Sed ut omnia Enigmata Praxis huius cariſſi
me Gulielme ſoluere ualeas: nec Sphyngem te
conſulere in aliquo oporteat:ac huius Diuinæ

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Sciẽtiæ Recipientiũ adytũ ingrediaris: Quid
illud Diuinũ Hebraicũ uerbũ in ſe cõtineat: ac
ſub ipſo lateat: qđ ſupra diximus. Accipe in
יְהֹוָה Dei noĩe. Iud He Voph He. & cætera. Breuibꝰ
tibi (gratis) ĩ Prophani uulgi cõtẽptũ: & diuĩæ
maieſtatis laudẽ: & gloriã: demõſtrare decreui/
mus. Et ſi minĩe liceat Naturæ arcana Prophãis
manifeſtare: ſed Sapiẽtiæ dũtaxat Amatoribus.
Quod ſane fieri ſolitũ eſt hæc adusq; tp̄a: ut nõ
niſi Metaphoris Naturæ ſecretiora tractarent̃.
יְהֹוָה Et prĩo ĩ Archimia Recipiẽtia illud qđ p̱ Iud
He Voph He ĩportat̃: ſũt Aer: Aqua: Ignis: &
Terra Naturalis: Hoc ẽ q̃tuor Naturæ Elemẽta.
חוֹמֶר רִאשׁוֹן Dictio autem hæc Comer riſoon Primam de
ſignat Naturæ Materiam.
מְקַבְּלִים Hæc Muchabelim Recipientes.
גָּפְרִית Iſta uero Gophris: Sulfur Naturale.
כֶּסֶף חַי Hæc Cheſſeph hai: Argẽtum uiuũ Minerale.
הִתְאַחֲדוּת Et hæc Ithochodut horucot: Vnionem Spi/
הָרוּחוֹת rituum. Quod idem quippe eſt: quod ouorũ
Gallinarum Albumen Naturale.
דָּבָר אֶחָד Hac iſta Douor echad: Rem unã ſolam: Quæ
eſt Argilla cruda Simplex.
יִ Iud uero pro Aere ponitur: & ĩter Chabaliſti/
cos numeros Decimã ſibi uẽdicat quotationẽ.
ה He primus de Elementis exprimit Aquam ſci

licet: & de numeris Quinque.
Voph autem Ignem: & de numeris Sex. וֹ
He iſta & ultima Terram oſtẽdit: & de nume ה
ris Quinq;.
Quæ autẽ: Quot: & Qualia Metallica: & Na/
turalia ſint Elementa in Chabaliſticum: Archi/
micæ artis magiſterium ingredientia. Quid eti/
am Forma: Materia: Medium diſpoſitiuũ: Au/
rum: Argentum ſplendidum: Argentum calci/
natum: Argentũ uiuũ de corde Saturni: Oleũ
ſulfuris. Quidque ſit Argilla ſimplex. Haud
nos fugit te iam intellexiſſe: ac experiẽtia in La
boratorio noſtro conſpexiſſe: cum hac de re
uerba (ut noſtra exigit Amicitia) haberemus. At
tamen ſi forte quæ palam operati ſumus obli/
uioni tradidiſſes: nos literis Deſiderii tui indici
bus certiores reddas. Pollicemur equidem nos
tibi libentiſſime (pro uirili) morem gerere: om
niaq; iterum ob mutuum: & non uulgarem in/
ter nos amorem tibi recenſere. Nam a peripate/
ticorum Principe ſcriptum eſſe comperimus:
Amicitiam: unam in duobus corporibus uiuẽ/
tem Animam expoſtulare. Quamobrem cum
te tali: tantoq; proſequamur Amore: ut te Ca/
riorem habeamus neminem. Non immerito a
nobis haud Petendum: ſed (gratis) Exigẽdum

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

eſſe cenſuimus: ut oĩ Cura: Studio: atq; Diligẽ
tia: tuæ enitamur parere uoluntati. Cui nos pa
ratos in omnibus offerimus: tradimus: & polli/
cemur.

DE METALLORVM SPIRI/ TVS GENERATIONE.

SVmátur itaq; Libr. Decem Hu/
midi: q̃ eſt Aer. Pariterq; Libr.
Quinq; Sicci: Terram inſinuan/
tis Metallicam. Quæ idem quip
pe eſt: quod Saturni Ceruſſa. Et
in uaſe Ferreo ĩ Carbonũq; Igne
cuncta conflentur.

Cumq; liquefacta fuerint in Aqua ex Dulce
dinis: & Acetoſitatis qualitatibus confecta: in
Granulis reducantur.

Poſtremo Igne Gradus ſecũdi. ++ .diſtillẽ/
tur: tã in Cucurbita ferrea bene ſigillata cũ Al/
lembich: & Receptaculo terreo: q̃ ĩ terreo Alu/
del: & Caraha: donec Spiritus purus: & mun/
dus habeatur.

DE METALLORVM ANIMÆ GENERATIONE.

PRima quidem Coniunctio:
de Libris fiet Aeris Decem:
& Libr. ſex Ignis. ſ. de Iud: י ו
& Voph.
Secunda uero: de Libris
Quinq; Aquæ: & de Libr.
Quinq; Terræ: uidelicet de ה ה
He: & He.

Tertia deniq; & ultima de oĩbus ſimul: ſcili/
cet Iud He Voph He. Ac mediantibus Ignis יהוה
Gradibus: & Horis: ut ſupra Candidiſſima ex/
trahatur Anima.

DE MIXTIONE CORPORIS: SPIRITVSQVE METALLO/ RVM ANIMÆ.

D. Quartũ inſinuans eſt
numerum. Vnde uice
quatuor una: quatuor
faciens Corpus facit.
E. Quintum oſtẽdit
numerum. Vnde quin
quies ſeptem: trigeſi/
mumquintum conficiunt numerum: & Spiri/
tus tradit pondera.

J. Nonã ſignificat quotationẽ. Vñ ſepties no/
uẽ: ſexageſimãtertiã Aiæ demõſtrat quantitatẽ.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Summa autẽ cuncta Mixta. DEI. Libr. xxv. cum dimidia.

Perficitur autẽ Diuinũ Arcanũ hoc eq̃ni Fimi medio: qđ ẽ Ignis (ut ſupra) ꝑ Horas: & ꝑ Dies: ſub NVTV. ad Fixum Librarum. lxiiii.

Horæ autem: & pariter Fimi Dies: erunt ex tẽ/poribus NVTV. Gradibus huiuſmodi no//ſtra in Theorica non expreſſis. ┼┼┼.

DE TEMPORIBVS.

	HORÆ.	DIES.
	M.	
N.	.12.	Indicat. Et Sex dies ĩ Putrefactiõe.
V.		Decem in Generatione.
T.	.12.	Nouem in Alteratione.
V.		Decem in Fixione.

Scito tamen mi Lepidiſſime Gulielme: omnes prædictos Motus: Gradibus (ut ſupra) ┼┼┼ terminari debere.

Dieꝝ ãt erit ſũma ſuis cõiũctoꝝ Horis. xxxvi.

Cribrationes uero. I deſt Reiterationes ſepti/mo clauduntur numero. Vnde omnibus ſimul comprehenſis: & aggregatis: pariterq; cũ Rei/terationibus iunctis. Dies erunt. cclii.

DE CARBONVM PRO OPE/RIS COMPLEMENTO QVANTITATE.

SEd ne quidpiã obmittere uidea/mur: quoniã ut ſecũdo Cœli: & Mundi inquit Philoſophus. Par uus error ĩ principio: Maximus eſt in fine. Propterea & de Carbo nũ quantitate diſſerendũ eſſe cẽ ſuimus: ſine quibus prorſus ali/quid recte agere non uidetur Artifex.

Summa igitur Carbonum omnium: a diebus Tribus ꝑ ipſorũ Corba: quæ Venetiis eſt eorũ in uſu Mẽſura erit Corbarum. lxxxiiii. Et Me dicina Libras comprehendet. lxiiii. Ac ipſius proiectionis Vna ſupra Centum.

DE MEDICINÆ REITERA/TIONE.

AReiteratiõibus autem Medicinæ Vna cadet ſupra 1000. 10000. 10/0000. 1000000. 100/00000. 100000000. 1000000000. Nec nõ finaliter Vna ſupra In comprehenſibilem numerum. Vnde per ſæcu/la cuncta laudetur Trinus: & Vnus Ineffabi/lis Deus. Qui tantam nobis: & tibi (gratis) ad miſericordiam largitus eſt gratiam.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

DE PROPORTIONE ARGEN TI PARITER ET AVRI.

QVoniam ut •xxxiiii. Libr.
Capi.primo íquit Plinius:
Quæſtus gratia omnia exer
ceri cœpta ſunt: quæ gloriæ
cauſa prius amplecti ſole/
bát homines. Hinc nos qui
Prophanum : & Ignarum
uulgus odio habemus:nec ipſius gloria tangi/
mur. Quinimmo cum Poeta noſtro cantamus:
Procul abſit gloria uulgi. Materiam hanc ſic li
teris mandare decreuimus:ut Tenue (ut aiunt)
de Tenui extrahatur : & p̃cipue a te Gulielme
in omni Scientiarũ genere Vir doctiſſime. Qui
nó ut auarus ille Mida aurum colis:nec ut Di/
pſas ille Craſſus ipſum ſitire uideris. Sed ꝓpter
bonarum artium oblectamenta: ſtudiaq; totis
uiribus:die:noctuq; continuis Lucubrationi/
bus:Sudoribus: Sũptibusq;(ut ꝓceres gentiũ
claritatem quærentes olim facere ſolebant) mi/
nime parcere uideris:ipſum auſpicaris. Sed iá
ad rem ipſam deueniétes dicimus:ꝙ ſi Heſperi
dum mala abſq; Dracóis periculo colligere uo
lueris:hac(me duce)ſemita progrediaris.
Accipe igitur Terræ albæ partem uná. Aeris

albi partes duas. Et de.224.partes tres.
Piſtillo ferreo in Mortarioq; æreo in pulueré
ſubtiliſſimum:Terram:& Album Aerem redi
ges. Hominiſq; poſthac ipſum aſperſum lotio
ne cũ.224. in Bracteis redactum:in Terreo ua/
ſe bene uitreato ſepultum locabis.
Quod poſtea ſuo cũ operculo:paruo í ipſius
cacumine facto foramine optime cum uulgari:
ſimpliciq; Argilla claudes:& inter Carbones ac
céſos: Lignorũq; flámã per horá uná coques.
Deinde refrigerato: Vaſe nouo in fictili inter
Carbones accenſos iteꝝ poſito:Materiá confla
bis. Aqua Scobem donec clareſcat corili uirga
extrahendo:in Ferreo Aurifabrorum inſtrumé
to:ab ipſo depones :Infrigidatamq; ſeruabis.
Cum autem opus aggredi uolueris.

ERVCRA	oȝ. .I.			
	q̃r. .II.			
	q̃r. .I.	K	.10.	accipies.

Vnumq; poſt aliud in nouo fictili uaſe Carbo
nibus accenſis fundes: & realem Argenteá mi/
xturam habebis.

IN PROPORTIONE ARGENTI. SCHEMA.

ARGENTVM MINOR PER/ FECTVS.	ÆS MINOR IMPERFE/ CTVS. I

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

7.	.1008.	.1.
6.	.864.	.2.
5.	.720.	.3.
4.	.576.	.4.
3.	.432.	.5.
2.	.288.	.6.
1.	.144.	.7.

MIXTIO ARGENTI IN PROPORTIONE DIVISA.

ARGENTI NITIDI.	PROPORTIO.	RESPONDENTIA.				
k. 576.	k. .576.	o3.	iiii.			Principiũ Alterationis Argenti
612.	.540.		iiii.	q̄r.	i.	
648.	.504.		iiii.	q̄r.	ii.	
684.	.468.		iiii.	q̄r.	iii.	
K. 720.	k. .432.	o3.	v.			
756.	.396.		v.	q̄r.	i.	Bona Aleratio
792.	.360.		v.	q̄r.	ii.	
828.	.324.		v.	q̄r.	iii.	
k. 864.	k. 288.	o3.	vi.			
900.	.252.		vi.	q̄r.	i.	
936.	.216.		vi.	q̄r.	ii.	Bona Alteratio
972.	.180.		vi.	q̄r.	iii.	
k. 1008.	k. 144.	.o3.	vii.			
1024.	.128.		vii.	k.	16.	Ligatura Veneta

1044.	.108.	vii.	q̄r.	i.	
1080.	.72.	vii.	q̄r.	ii.	
1092.	.60.	vii.	q̄r	.ii.k.12.	Moneta
1116.	.36.	vii.	q̄r.	iii.	
1128.	.24.	vii.	q̄r.	iii.k.12.	Cinericiũ

DE AVRO.

EAdem Doctiſſime Gulielme quæ de Argento fieri ſupra diximus: de Auro ſi ipſius quæris Mixtioné taliter faciéda eſt. Sumatur enim Aquæ marinæ pars una. Jgnis Æthnæ duæ partes. Et de .224. tres partes.

In reliquis autem ꝓcedat̃: ut ſupra dictũ eſt: Duobus tantum exceptis. Primo: ꝙ ubi in Argento per horam Vnã. In Auro per Quatuor Materia coquatur horas. Alterum eſt: ꝙ frige facto uaſe minime exigit talis mixtura fundi: nec in corpus reduci debere.

Igitur cũ ligati Auri opus aggredi uolueris.

ERVARGA. o3. i.
q̄r. 2.
q̄r. i. k. 10. accipiãtur.

Vnum poſt aliud ſimul fundatur: & in Auri fabrorum ferreo inſtruméto: totum e Vaſe eiectum: infrigidatumq́ſ ſeruetur.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

IN PROPORTIONE AVRI SCHE.

AVRVM MAIOR PERFECTVS		ARGENTVM MINOR PERFECTVS
11.	.22.	.1.
10.	.20.	.2.
9.	.18.	.3.
8.	.16.	.4.
7.	.14.	.5.
6.	.12.	.6.
5.	.10.	7.
4.	.8.	.8.
3.	.6.	.9.
2.	.4.	.10.
1.	.2.	.11.

MIXTIO AVRI IN PROPORTIONE DIVISA

AVRI FVLVI	PROPORTIO	RESPONDENTIA				
k.576.	k.576.	k.xii.	ĝ.			Principiū Alterationis Auri
582.	.570.	xii.	ĝ.	ξ.		
588.	.564.	xii.	ĝ.	i.		
594.	.558.	xii.	ĝ.	i.	ξ.	
600.	.552.	xii.	ĝ.	ii.		
606.	.546.	xii.	ĝ.	ii.	ξ.	
612.	.540.	xii.	ĝ.	iii.		
618.	.534.	xii.	ĝ.	iii.	ξ.	

k.624.	k.528.	k.xiii.	ĝ.			
630.	.522.	xiii.	ĝ.	ξ.		
636.	.516.	xiii.	ĝ.	i.		
642.	.510.	xiii.	ĝ.	i.	ξ.	
648.	.504.	xiii.	ĝ.	ii.		
654.	.498.	xiii.	ĝ.	ii.	ξ.	
660.	.492.	xiii.	ĝ.	iii.		
666.	.486.	xiii.	ĝ.	iii.	ξ.	
k.672.	k.480.	k.xiiii.	ĝ.			Bona Alteratio
678.	.474.	xiiii.	ĝ.	ξ.		
684.	.468.	xiiii.	ĝ.	i.		
690.	.462.	xiiii.	ĝ.	i.	ξ.	
696.	.456.	xiiii.	ĝ.	ii.		
702.	.450.	xiiii.	ĝ.	ii.	ξ.	
708.	.444.	xiiii.	ĝ.	iii.		
714.	.438.	xiiii.	ĝ.	iii.	ξ.	
K.720.	K.432.	k.xv.	ĝ.			
726.	.426.	xv.	ĝ.	ξ.		
732.	.420.	xv.	ĝ.	i.		
738.	.414.	xv.	ĝ.	i.	ξ.	
744.	.408.	xv.	ĝ.	ii.		
750.	.402.	xv.	ĝ.	ii.	ξ.	
756.	.396.	xv.	ĝ.	iii.		
762.	.390.	xv.	ĝ.	iii.	ξ.	
K.768	K.384.	K.xvi.				Ligatura Veneta

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

774.	.378.	xvi.	g̈.	ξ.	
780.	.372.	xvi.	g̈.	i.	
786.	.366.	xvi.	g̈.	i.	ξ.
792.	.360.	xvi.	g̈.	ii.	
798.	.354.	xvi.	g̈.	ii.	ξ.
804.	.348.	xvi.	g̈.	iii.	
810.	.342.	xvi.	g̈.	iii.	ξ.
K.816.	K.336.	K.xvii.			
822.	.330.	xvii.	g̈.	ξ.	
828.	.324.	xvii.	g̈.	i.	
834.	.318.	xvii.	g̈.	i.	ξ.
840.	.312.	xvii.	g̈.	ii.	
846.	.306.	xvii.	g̈.	ii.	ξ.
852.	.300.	xvii.	g̈.	iii.	
858.	.294.	xvii.	g̈.	iii.	ξ.
k.864.	k.288.	k.xviii.	g̈.		
870.	.282.	xviii.	g̈.	ξ.	
876.	.276.	xviii.	g̈.	i.	
882.	.270.	xviii.	g̈.	i.	ξ.
888.	.264.	xviii.	g̈.	ii.	
894.	.258.	xviii.	g̈.	ii.	ξ.
900.	.252.	xviii.	g̈.	iii.	
906.	.246.	xviii.	g̈.	iii.	ξ.
K 912.	K.240.	k.xix.			
918.	.234.	xix.	g̈.	ξ.	

Bona Al/teratio

924.	.228.	xix.	g̈.	i.	
930.	.222.	xix.	g̈.	i.	ξ.
936.	.216.	xix.	g̈.	ii.	
942.	.210.	xix.	g̈.	ii.	ξ.
948.	.204.	xix.	g̈.	iii.	
954.	.198.	xix.	g̈.	iii.	ξ.
k.960.	k.192.	k.xx.			
966.	.186.	xx.	g̈.	ξ.	
972.	.180.	xx.	g̈.	i.	
978.	.174.	xx.	g̈.	i.	ξ.
984.	.168.	xx.	g̈.	ii.	
990.	.162.	xx.	g̈.	ii.	ξ.
996.	.156.	xx.	g̈.	iii.	
1002.	.150.	xx.	g̈.	iii.	ξ.
k.1008.	k.144.	k.xxi.			
1014.	.138.	xxi.	g̈.	ξ.	
1020.	.132.	xxi.	g̈.	i.	
1026.	.126.	xxi.	g̈.	i.	ξ.
1032.	.120.	xxi.	g̈.	ii.	
1038.	.114.	xxi.	g̈.	ii.	ξ.
1044.	.108.	xxi.	g̈.	iii.	
1050.	.102.	xxi.	g̈.	iii.	ξ.
K 1056.	K.96.	K.xxii.			
1062.	.90.	xxii.	g̈.	ξ.	

Bona Al/teratio

Bona Al/teratio

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

1068.	84.	xxii.	g̈.	i.	
1074.	78.	xxii.	g̈.	i.	ʒ.
1080.	72.	xxii.	g̈.	ii.	
1086.	66.	xxii.	g̈.	ii.	ʒ.
1092.	60.	xxii.	g̈.	iii.	
1098.	54.	xxii.	g̈.	iii.	ʒ.
K.1104.	K 48.	K.xxiii.	g̈.		
1110.	42.	xxiii.	g̈.	ʒ.	
1116.	36.	xxiii.	g̈.	i.	
1122.	30.	xxiii.	g̈.	i.	ʒ.
1128.	24.	xxiii.	g̈.	ii.	
1134.	18.	xxiii.	g̈.	ii.	ʒ.
1140.	12.	xxiii.	g̈.	iii.	
1146.	6.	xxiii.	g̈.	iii.	ʒ.

Has itaqꝫ Metallorũ Mixturas: & Proportiones ꝑ faciliori: ac clariori operis magiſterio adiunximus: ut oĩbus in uotis tuis nos morem geſſiſſe uideremur. Vale igitur Gulielme nobiliſſime noſtri memor: qui omniũ es Virtutum Decus: & Ornamentum.

Commentarium Tranſmutationis Metallicæ Io. Auguſtini Panthei Sacerdotis Veneti. ſub Leone. X. Pontifice Maxĩo: ac Leonardo Lauretano optimo Principe: in ædibus Ioannis Tacuini impreſſorum accuratiſſimi Venetiis editum. tertio Kalẽ. Ianuarii. MD.XIX.

Si Deus nos respexerit, quid hostium enses nobis obesse poterunt? Respicere amicum, est illũ iuuare.
fol. 47. i. xlvij.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Contra hominem iustum pravè contendere noli:
Sæpe etenim Deus iniustas ulciscitur iras.

Mederi est aut, remedium afferre. sano, curo, medicinā affero, medicinam adhibeo, curationem adhibeo, remedium adhibeo, remediū facio, medicinam facio, occurro,

Nota che per un millione si debbe intendere mille milliara: ciò è mille volte mille.

Imponere personā alicui: est ei prouinciam aliquā dare Cic. pro lege Agrar. dicitur etiam
Imponere alicui personam calumniæ; aut cuiuspiam alterius rei. Cic.

Verecundari neminem apud mensam decet.

Exhaurio, ris, exhausi, exhaustū, vacuare, votare, trar fuora, cauare, attignere.

Exhaurire ærarium propter bellum, votare l'erario luogo doue sta il thesoro, consumar tutti li danari publici per la guerra.

hoc ærarium, rij, luogo doue si ripone il thesoro publico.

hæc clades, dis, calamità, occisione, macello di huomini, ammazzamento.

Glastum, ti, herba amatissima similis plantagni.

Classis, sis, armata di mare, parte di cittade, ordine.
a quiusca nomen est, significat enim nauium multitudinem.

Classes quoque in Scholis sunt ordines discipulorum.

Quinti. auctor est. à præceptoribus suis pueros in classes distributos, ordinemque dicendi secundum vires ingenij datum.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

Si equitatu hostes praeualent, et cũ illis manus conserere necesse sit consilium est, ut singuli equites uelocissimos pedites secũ fer

Nemo est adeo robustus, et fortis, quem nimius Veneris fol. 35 usus non infirmum, et debilem reddat. in fabulis Aesopi

Maledictis, et stultis hominibus minime respondendum, ne eis similes iudicemur. in fabulis Aesopi

Adì 28 Agosto 1729 Chronista ne

Incuria
Negligentia } inauertenza, trascuraggine.
Incuriosus, } Suum cuiq; pulchrum, ut est adagium.

Quae minime sunt pulcra, ea pulcra uidentur amanti.

Obsidium,
Obsidio, et } ossidio, ossidione, assedio. Petrarca
Obsessio, } Amor, et crudeltà m'han posto assedio.

Debent à teneris assuescere, qui militiam exercere cupiant.

Intro eo, intus sum, foris uenio, foràs eo.

Luxu perditus, perduto nella lussuria

haec lacerna, nae; Cic. tabarro, ferraiolo, ueste che si porta sopra le altre; et pallium dicitur.

Quae ars est, quae absq; continua fere exercitatione conseruari possit? fol. 23

Sergente ministro di magistrato, hic stator, toris.

Mundus mirabili celeritate contorquetur. Cic. de Natu. Contorqueo, conuoluo, deflecto, jaculor. in Calepino sub dictione Contorqueo.

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License

© The Warburg Institute. This material is licensed under a Creative Commons Attribution Non Commercial 3.0 Unported License